

Kaderbrief 2023-2026

Juni 2022

Versie 7 juli 2022

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 Hoofdpijnen	4
1.1 Ontwikkeling begrotingssaldo 2022-2026	4
1.2 Onvermijdelijke ontwikkelingen	5
1.3 Afspraken coalitieakkoord	12
1.4 Investerings	19
2 Investerings	21
2.1 Vervangingsinvesterings	21
2.2 Uitbreidingsinvesterings	32
2.3 Investerings Transformatiefonds.....	46
3 Grondslagen Begroting 2023 - 2026	47
4 Overzicht van baten en lasten	49
Bijlage 1 reserves	50
Bijlage 2 begrotingswijzigings	52

Voorwoord

Voor u ligt de Kaderbrief 2023-2026. De Kaderbrief bevat de financiële kaders waarmee het college de Begroting 2023 van de gemeente Zaanstad gaat opstellen. Het financieel kader bestaat uit de onvermijdelijke financiële ontwikkelingen en de afspraken zoals die beschreven staan in het coalitieakkoord 2022-2026 *Slagen maken* dat op 8 juni bekend is gemaakt.

De effecten van het regeerakkoord Rutte IV op het gemeentefonds zijn groot. Wij hebben aannames gedaan over de effecten voor Zaanstad op basis van de informatie die tijdens onze coalitieonderhandelingen bekend was. Op 1 juni is de meicirculaire gemeentefonds bekend geworden. Hierin is ook de voorjaarsnota van het Rijk verwerkt. Wij maken hier een analyse van en zullen de uitkomsten daarvan via een raadsinformatiebrief nog voor de zomer 2022 aan u bekend maken. De uitkomsten nemen we vervolgens mee in de verdere uitwerking van de begroting 2023.

In aanloop naar de begroting 2023 werkt het college aan de verdere concretisering van de afspraken uit het coalitieakkoord. Onderdeel van deze afspraken is de programma's in de begroting in te delen naar de zes strategische opgaven (Kansengelijkheid, Verstedelijking, Duurzaamheid, Gezondheid, Economie en Veiligheid) plus een programma Rechtvaardige overheid en een hoofdstuk Financiën. De Begroting 2023 zal volgens deze nieuwe programma-indeling worden ingericht. Het was niet mogelijk het overzicht van baten en lasten in deze kaderbrief (zie hoofdstuk 4) al volgens de nieuwe programma-indeling door de raad vast te laten stellen.

De begroting 2023 zal ook een nieuwe paragraaf bevatten: een paragraaf over Zaandam-Oost. Deze paragraaf geeft ruimte om de extra maatregelen en activiteiten, die we specifiek in dit gebied en samen met onze partners in de stad nemen, toe te lichten.

Naast de in hoofdstuk 1 voorgestelde begrotingswijzigingen bevat deze kaderbrief de kaders en grondslagen die gebruikt worden bij het opstellen van de Begroting 2023. Deze vindt u in hoofdstuk 3. Daarbij wordt opgemerkt dat er aparte raadsvoorstellen worden uitgewerkt voor het vaststellen van de verschillende leges en tarieven. De afspraken uit het coalitieakkoord worden daarin verwerkt, als ook overige ontwikkelingen die invloed hebben op de berekening van de tarieven.

Wij zien in vertrouwen het gesprek met de raad over deze kaderbrief tegemoet.

1 Hoofdlijnen

1.1 Ontwikkeling begrotingsaldo 2022-2026

Uitgangspunt voor de Kaderbrief 2023-2026 is het meerjarenbeeld zoals dat is opgenomen in de Begroting 2022, aangevuld met de besluitvorming in de Burap 2022 en jaarschijf 2026. In onderstaande tabel staan de onvermijdelijke financiële ontwikkelingen met een saldo effect die leiden tot een nieuw financieel meerjarenbeeld 2023-2026. Dit is aangevuld met de financiële keuzes die in het coalitieakkoord zijn gemaakt. Uiteindelijk leidt dit tot een voordelig begroting saldo in 2022 dat via de vereveningsreserve meegenomen wordt naar de jaren 2023 en 2024. Eenzelfde verevening vindt plaats over de jaren 2025 en 2026. Zodoende ontstaat een meerjarig financieel sluitende begroting als financieel kader voor de jaren 2023-2026.

Tabel 1 Financieel meerjarenbeeld 2022-2026

<i>bedragen * € 1.000</i>	2022	2023	2024	2025	2026
Stand Begroting 2022 (burap)	-11.545	1.287	0	-2.027	-4.555
Onvermijdelijke ontwikkelingen					
1 Actualisering meerjarenbegroting en correctie dotatie Transformatiefonds		-1.286	-12	-2.457	-956
2 Gemeentefonds		-15.164	-20.692	-21.710	-3.798
3 Loon/prijs bijstellingen		3.342	3.333	3.316	3.303
4 Actualisatie investeringen		-449	78	-95	206
5 Salarisbegroting		1.500	1.500	1.500	1.500
6 Autonome ontwikkelingen verbonden partijen		1.299	1.299	1.137	1.137
7 Volume ontwikkelingen zorg		2.644	2.644	2.644	2.644
8 Ontwikkelingen openbare ruimte		928	1.038	1.038	1.038
9 Overige voor- en nadelen kleiner dan € 1 miljoen		-403	-277	-386	181
Subsaldo*	-11.545	-6.300	-11.088	-17.040	702
Afspraken coalitieakkoord					
10 Kansengelijkheid		2.507	1.684	1.950	1.470
11 Verstedelijking		5.088	6.098	4.442	4.697
12 Duurzaamheid		1.600	1.500	1.500	1.500
13 Gezondheid		749	884	884	884
14 Economie		814	1.248	1.678	178
15 Veiligheid		1.083	1.349	1.349	1.349
16 Rechtvaardige overheid	128	674	726	726	598
17 Financiën		616	616	616	-8.689

Subsaldo	-11.417	6.831	3.017	-3.894	2.689
Verevening via reserve begroting					
Toevoeging	9.848	-	-	2.689	-
Onttrekking	-	-6.831	-3.017	-	-2.689
Totaal (+ = nadeel, - = voordeel)*	-1.569	0	0	-1.205	0

* bij de financieel technische verwerking van het coalitieakkoord is gebleken dat er op een paar onderdelen de cijfers een kleine afwijking ten opzichte van de presentatie in het coalitieakkoord geven. Hierdoor wijkt de totaalstelling iets af van de genoemde bedragen in het coalitieakkoord.

Naast de begrotingswijzigingen met saldo-effect zijn er enkele budgetneutrale wijzigingen. De toelichtingen op alle begrotingswijzigingen in deze kaderbrief zijn te vinden op <https://financien.zaanstad.nl>.

Het gepresenteerde meerjarenbeeld is gemaakt op basis van de nu bekende informatie. Bij de begroting 2023-2026 zal dit beeld wederom geactualiseerd worden, waarbij onder andere de informatie uit de meicirculaire gemeentefonds en enkele autonome ontwikkelingen verwerkt worden.

Er zijn daarnaast diverse ontwikkelingen die onze gemeentelijke financiën kunnen beïnvloeden. Er is kans dat het aantal coronabesmettingen na de zomer weer toeneemt en het Rijk besluit tot het nemen van nieuwe coronamaatregelen. De oorlog in Oekraïne heeft gevolgen op sociaal en economische gebied die nog jarenlang kunnen voortduren. We zien de prijzen en rentekosten stijgen. Dit raakt elke inwoner en ondernemer, elke organisatie en elke overheid. Het raakt ons zowel op de inkomsten- als op de uitgavenkant van de begroting.

Zolang het accres van het gemeentefonds gekoppeld is aan de hoogte van de uitgaven van het Rijk, zijn wij direct afhankelijk van de uitgavenrealisatie van het Rijk. De ambities in het regeerakkoord vertalen zich in de eerste jaren in een relatief hoge bijdrage in het gemeentefonds. Vanaf 2026 zien we de gemeentefondsuitkering dalen. Dit wordt, naast dalende rijksuitgaven, ook veroorzaakt door de slechts *tijdelijke* afschaffing van de opschalingskorting en door de extra korting op het budget jeugd dat nog in de boeken staat. Definitieve afspraken over de Hervormingsagenda jeugd zijn nog niet gemaakt.

Het college heeft in het meerjarenbeeld het accres gemeentefonds 2026 gelijk gehouden aan 2025. Daarmee ramen we de Zaanse baten in het laatste jaar ruim € 9 miljoen hoger dan de directe vertaling van het regeerakkoord ons nu laat zien. Het college is van mening dat de grote daling van het accres in 2026 geen reëel perspectief biedt voor de gemeenten. We gaan ervan uit dat het Rijk het accres vanaf 2026 op peil houdt of dat in gesprek met het Rijk de mogelijkheden van uitbreiding van het lokaal belastinggebied verkend zijn en oplossingen bieden.

1.2 Onvermijdelijke ontwikkelingen

1. Actualisering meerjarenbegroting

Op 10 maart 2022 heeft de raad ingestemd met een actualisering van de meerjarenbegroting ([2022/2688](#)). De aanpassingen zijn voor het lopend jaar verwerkt in de burap 2022. Voor de jaren 2023 en verder zijn de wijzigingen verwerkt in deze kaderbrief.

Vanaf 2017 wordt de vrijvallende ruimte in de begroting als gevolg van het verplicht activeren van investeringen met maatschappelijk nut (rijksregelgeving) gereserveerd in het zogeheten Transformatiefonds. Omdat de kapitaallasten elk jaar toenemen is de vrijvallende ruimte elk jaar iets kleiner. De dotatie aan het Transformatiefonds neemt daardoor elk jaar met ruim € 0,4 miljoen af. Begin 2022 is geconstateerd dat dit in het jaar 2025 niet is gebeurd. Dit wordt nu gecorrigeerd, de lagere dotatie levert in 2025 eenmalig € 0,4 ruimte op.

2. Gemeentefonds

In onderstaande tabel zijn de ontwikkelingen in de uitkering opgenomen die de gemeente van het Rijk ontvangt via de algemene uitkering van het gemeentefonds.

Tabel 2 Ontwikkelingen gemeentefonds

<i>bedragen * € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026
Septembercirculaire 2021	-3.492	-2.543	-2.234	-3.075
Decembercirculaire 2021	-190	-39	-39	-41
Herijking gemeentefonds	1.100	1.100	1.100	1.100
Correctie groei van de stad		2.000	4.300	6.600
Effecten regeerakkoord	-8.381	-15.509	-17.686	-8.381
Tijdelijke afschaffing opschalingskorting	-4.200	-5.700	-7.150	-
Totaal gemeentefonds	-15.164	-20.692	-21.710	-3.798

September- en decembercirculaire 2021

Op 21 september 2021 publiceerde het Rijk de septembercirculaire 2021 en op 14 december 2021 verscheen de decembercirculaire 2021. In de raadsinformatiebrief [2021/24626](#) is de raad geïnformeerd over de financiële effecten van de rijksbijdrage op de begroting van de gemeente Zaanstad. In raadsinformatiebrief [2022/2125](#) vindt u deze informatie over de decembercirculaire. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar deze brieven.

Herijking gemeentefonds

De herijking wordt definitief ingevoerd per 1 januari 2023. Niet alle adviezen van de Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) en VNG zijn ingevuld, maar de minister acht de genomen maatregelen voldoende om toch tot invoering over te gaan. Een van de onderdelen is een evaluatie van het nieuwe model na 3 jaar en een aanpassing op het ingroeipad. In de meicirculaire 2022 wordt duidelijk wat de herijking inhoudt voor de individuele gemeenten. Volgens het meest recente inzicht heeft de herijking een ongunstig financieel effect voor Zaanstad. Het gaat om een nadeel van € 7,- per inwoner. Uitgaande van 157.000 inwoners, komt dit neer op een structureel lagere gemeentefondsuitkering van € 1,1 miljoen.

Correctie groei van de stad

In de gemeentefondsuitkering die de gemeente van het Rijk ontvangt, wordt rekening gehouden met de uiteenlopende omstandigheden waaronder gemeenten hun taken moeten uitvoeren. De (toekomstige) groei in het aantal woningen en inwoners telt daarin ook mee. Het gevolg hiervan is dat wij nu aan de batenkant van de Zaanse begroting een oplopende gemeentefondsuitkering hebben verwerkt. De oploop is het gevolg van de groei van de stad.

De groei van de stad heeft ook aan de lastenkant van de gemeentebegroting gevolgen. De fysieke uitbreidingen die gepaard gaan met de groei van de stad (infrastructuur, maatschappelijke

voorzieningen) worden gedekt uit het Investeringsfonds. De groei zorgt echter ook voor toename van volumes waardoor de uitgaven stijgen, bij dienstverlening (denk aan de producten bij Burgerzaken, vergunningsaanvragen of bezwaar- en beroepsprocedures), de omvang van de openbare ruimte (toename onderhoudskosten) en de vraag naar voorzieningen in het kader van de Wmo, jeugdzorg, onderwijs of armoedebeleid en de ondersteuning vanuit de organisatie op deze onderdelen. Voor deze toename aan lasten is op dit moment geen begrotingsruimte gereserveerd. Nu Zaanstad voor een flinke uitbreiding in het aantal woningen en inwoners staat, wordt het steeds urgenter om de mismatch tussen baten- en lastenramingen recht te trekken. We passen daarom een correctie toe op de raming van het gemeentefonds. In 2024 houden we € 2 miljoen structureel beschikbaar om de gevolgen van de groei van de stad in de exploitatiebegroting op te kunnen vangen. Vanaf 2025 is dat elk jaar structureel € 2,3 miljoen. Deze bedragen zijn niet één op één gekoppeld aan de extra baten in het gemeentefonds die we direct als gevolg van de groei van de stad ontvangen. Daarmee laten we systematiek zoals beschreven in de *Staat van de Financiën* los. We vertrouwen erop hiermee een groot deel van de financiële gevolgen van de groei van de stad op te kunnen vangen.

In 2022/2023 wordt een systematiek ontwikkeld om de gevolgen van de groei van de stad naar bijstelling van begrotingsbudgetten te vertalen. Het doel is om de stad te kunnen laten groeien met behoud van kwaliteit en de basis financieel op orde te houden. De beoogde kwaliteit is vastgelegd in diverse beleidsnota's, zoals het kwaliteitsniveau van het beheer van de openbare ruimte en de dienstverlening. Het streven is de systematiek het komend jaar uit te werken en te gebruiken bij het opstellen van de begroting 2024.

Effecten regeerakkoord

In januari 2022 is de [startnota van het kabinet-Rutte IV](#) gepubliceerd. De startnota is de financiële vertaling van het coalitieakkoord van VVD, D66, CDA en ChristenUnie. Op basis hiervan is een berekening gemaakt van de effecten van het regeerakkoord op het accres gemeentefonds en de uitkering voor Zaanstad. Als gevolg van de toenemende rijksuitgaven neemt het accres in de eerste jaren toe. Het hogere accres heeft echter een tijdelijk karakter want veel van de rijksuitgaven zijn incidenteel van aard. Het gevolg is dat het accres na 2025 weer flink daalt. Uitgaande van de cijfers in de startnotitie is in 2026 sprake zijn van een daling met ruim € 9 miljoen ten opzichte van 2025.

Tijdelijke afschaffing opschalingskorting

In 2012, bij de formatie van het Kabinet-Rutte II, werd besloten tot een opschaling van gemeenten. Dit moest leiden tot besparingen door schaalvoordelen. Gemeenten zijn daarom gekort op het gemeentefonds: tot en met 2021 € 300 miljoen en dit zou moeten oplopen € 975 miljoen in 2025. De beoogde opschaling is inmiddels van de baan. In het regeerakkoord is opgenomen dat de oplopende korting vanaf 2022 tijdelijk (t/m 2025) niet doorgevoerd wordt.

3. Loon- en prijsbijstellingen

De nieuwe cao voor gemeenteambtenaren loopt (met terugwerkende kracht) van 1 januari 2021 tot 1 januari 2023. Het structurele financieel effect hiervan op de begroting 2023 is € 0,9 miljoen.

Vanaf 2023 wordt gerekend met de loon- en prijs indices uit het [Centraal Economisch Plan](#) van het CPB uit maart 2022 (zie ook paragraaf Grondslagen in deze kaderbrief). Doorrekening van deze percentages leidt per saldo tot € 9,3 miljoen structureel hogere lasten. In de meicirculaire van het gemeentefonds zal ook een meerjarenraming zijn opgenomen van de accres ontwikkeling voor de jaren na 2022. We houden rekening met een accresverhoging van circa € 9,3 miljoen voor de ontwikkeling van lonen en prijzen vanaf 2023. Daarmee worden de hogere lasten saldoneutraal begroot.

Op een tweetal plekken in de begroting moeten we de lasten bijstellen met meer dan met de CPB indices. Bij het onderhoud van de openbare ruimte zien we in 2021 een stijging van ruim 7% (index

GWW-sector). Om het onderhoudsniveau niet verder te laten zakken is een bedrag van € 0,9 miljoen nodig.

De tarieven bij de jeugdzorg en de Wmo-voorzieningen worden gebaseerd op het percentage Overheidsbijdrage in arbeidskostenontwikkeling (OVA) 2022 en de Consumentenprijsindex 2022. Dit is vastgelegd in de contracten en aanbestedingsdocumenten. De hogere indices leiden tot € 2,4 miljoen hogere uitgaven, waarvoor het Rijk slechts deels een structurele tegemoetkoming heeft (-€ 0,8 miljoen). Per saldo € 1,6 miljoen hogere lasten die nog niet gedekt zijn in de meerjarenbegroting 2023. Zie ook raadsinformatiebrief [2021/28390](#).

4. Actualisatie investeringen

Op basis van de werkelijke investeringsuitgaven in 2021 en actuele inzichten zijn de investeringsuitgaven voor de komende tien jaar geactualiseerd. De actualisatie leidt tot een aanpassing in de kapitaallasten, waarbij de grootste effecten optreden na afloop van deze bestuursperiode. Voor meer toelichting op de actualisatie van de investeringen wordt verwezen naar de paragraaf Investerings.

5. Salarisbegroting

Op diverse plekken in de gemeentelijke organisatie is onvoldoende mankracht om het werk aan te kunnen. De afgelopen jaren is het takenpakket van ons personeel toegenomen, zowel qua volume (groei van de stad) als in extra taken van het rijk als in complexiteit. De grens van wat de ambtelijke organisatie aankan is bereikt. Dit heeft begin 2022 geleid tot de raadsinformatiebrief [2022/692](#), waarin het vorig college heeft aangegeven te moeten ingrijpen in het werkpakket om de werkdruk 2022 te verminderen. Het is nu zaak het 'been bij te trekken'. De formatie moet met minimaal 10 tot 20 fte uitgebreid worden om te voorkomen dat medewerkers uitvallen en kritieke processen in de knel komen. Hiervoor is structureel € 1,5 miljoen nodig.

6. Autonome ontwikkelingen verbonden partijen

De concept begrotingen 2023 van veel verbonden partijen zijn inmiddels door de raad van zienswijzen voorzien. In deze kaderbrief zijn de financiële ontwikkelingen conform de afgegeven zienswijzen verwerkt. Voor de volgende verbonden partijen zijn aanvullende middelen nodig.

Tabel 3 Autonome ontwikkelingen verbonden partijen

<i>bedragen * € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026
GGD	721	721	721	721
OD NZKG	324	324	162	162
VrZW	230	230	230	230
Rekenkamer	24	24	24	24
Totaal	1.299	1.299	1.137	1.137

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Zaanstreek-Waterland

Bij de GGD spelen enkele onvermijdelijke ontwikkelingen, die in totaal een hogere bijdrage van Zaanstad vragen van structureel € 0,7 miljoen vanaf 2023. Het gaat om:

Het aantal meldingen en adviezen Veilig thuis neemt sinds 2019 structureel toe. Door de stijging van het aantal meldingen en adviezen is de in 2019 vastgestelde formatie niet meer afdoende. Er is een structureel tekort op de formatie van uitvoerend Veilig Thuis medewerkers van ongeveer 30-40%. Alle gemeenten moeten hiervoor extra gemeentelijke middelen beschikbaar stellen. Daarnaast heeft het

Algemeen Bestuur van de GGD de overheadtarieven van Veilig thuis gelijk getrokken met het overheadpercentage voor de overige contracttaken van de GGD naar 21,5% (was 12%). Vanaf 2023 leidt dit tot een toename van de uitgaven van € 0,4 miljoen.

Ook is sprake van een verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor volksgezond en jeugdgezondheid. Naast de toename in de bijdrage als gevolg van het rijksvaccinatieprogramma en de toename van het aantal geboortes betreft het een correctie voor de index die hoger is dan de standaardindexatie van de gemeentebegroting. Daarnaast heeft het Algemeen bestuur van de GGD bij het vaststellen van de tarieven 2022 besloten om de overhead op contracttaken te verhogen van 19,5% naar 21,5%. Alles bij elkaar heeft dit een toename van bijdrage van € 0,3 miljoen tot gevolg.

Omgevingsdienst NZKG

Op 24 mei 2022 heeft de raad een positieve zienswijze afgegeven op de ontwerp Meerjarenbegroting 2023-2026 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied ([2022/10244](#)). In de ontwerpbegroting zijn onvermijdelijke structurele en incidentele kosten opgenomen. De incidentele lasten betreffen voornamelijk de invoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouw (WKB), waarvoor in 2023 en 2024 kosten worden gemaakt.

Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland (VrZW)

Op 24 mei 2022 is de raad akkoord gegaan met het raadsvoorstel Zienswijze Ontwerpbegroting 2023 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland ([2022/9124](#)). Hierin wordt een verhoging van de gemeentelijke bijdrage voorgesteld van € 0,2 miljoen onder andere als gevolg van de verplichting om te voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Daarnaast is het amendement 'Duurzaamheidsplan onontkoombaar' aangenomen. De raad heeft hiermee besloten de Zaanse bijdrage met € 0,03 miljoen extra te verhogen zodat de VrZW hun duurzaamheidsplan kunnen uitvoeren. In totaal gaat het om een structurele verhoging van € 0,23 miljoen.

Rekenkamer

Op basis van de ontwerpbegroting 2023 van de Rekenkamer wordt de Zaanse bijdrage aan de Rekenkamer structureel verhoogd met € 0,02 miljoen.

7. Volumeontwikkelingen zorg

De volumeontwikkelingen in kader van de zorg hebben een grote invloed op de benodigde zorgbudgetten. De volgende ontwikkelingen doen zich voor:

Tabel 4 Volumeontwikkelingen zorg

<i>bedragen * € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026
Wmo	-208	-208	-208	-208
Jeugd	4.040	4.040	4.040	4.040
Vrijval stelpost gemeentefonds	-1.478	-1.478	-1.478	-1.478
Onafhankelijke cliëntondersteuning	290	290	290	290
Totaal Volumeontwikkelingen zorg	2.644	2.644	2.644	2.644

De realisatiecijfers Wmo laten zien dat de uitgaven 2021 lager zijn dan waarmee bij het opstellen van de Begroting 2022 rekening is gehouden. Het verschil is € 2,7 miljoen. Dat betekent dat de beginsituatie van de meerjarenbegroting 2022 € 2,7 miljoen gunstiger is. Het voordeel heeft een structureel effect. De uitgaven Wmo worden vanaf 2023 met € 0,2 miljoen verlaagd.

De realisatiecijfers Jeugd laten in 2021 een tegengesteld beeld zien. Er is in 2021 € 1,6 miljoen meer uitgegeven dan waarmee rekening is gehouden ten tijde van het opstellen van de Begroting 2022. Dat

betekent dat de beginsituatie van de meerjarenbegroting 2022 € 1,6 miljoen verslechtert en dit werkt structureel door. Samen met de verwachte volumegroei in 2023 levert dit een structureel bijstelling van € 4 miljoen hogere uitgaven op.

Sinds 2019, na de overheveling van het integreerbare deel van de integratie-uitkering Sociaal Domein naar de algemene uitkering, moet de volume toename bij de Wmo en jeugd gedekt worden uit het gemeentefonds. In de eerste jaren is hier in beperkte mate al rekening mee gehouden: er is vanaf 2023 dekking voor een toename van € 1,5 miljoen. 2023 is het laatste jaar waarvoor deze stelpost beschikbaar is.

Het bieden van een onafhankelijke cliëntondersteuning aan inwoners is een wettelijke taak van de gemeente. Het past ook bij de gemeentelijke visie om inwoners meer eigen regie te laten verkrijgen waardoor jeugdhulp of een maatwerkvoorziening niet of veel minder nodig is. Door de toenemende vraag naar ondersteuning is het huidige budget niet meer toereikend. Een extra bedrag van € 0,3 miljoen is nodig om voldoende onafhankelijke cliëntondersteuning te kunnen bieden.

8. Ontwikkelingen openbare ruimte

Er doen zich verschillende ontwikkelingen voor in de openbare ruimte die samen leiden tot een verhoging van de lasten met ruim € 1 miljoen.

De realisatie van diverse bouwplannen leidt tot een toename van het areaal van de openbare ruimte dat bij de gemeente in onderhoud komt. Voorbeelden zijn Brokking, de nieuwe brug over zijkanaal H, de verbinding Communicatieweg Noorderveenweg, Zaanse Helden en Noordeinde. Een soortgelijke toename vindt ook plaats bij de waterschapslasten en civiele kunstwerken. In 2023 leidt dit tot € 0,2 miljoen meer kosten en vanaf 2024 tot € 0,3 miljoen meer kosten.

Daarnaast zijn de kosten in het nieuwe contract maaibestek € 0,2 miljoen hoger dan voorheen.

In het kader van het programma Vaart in de Zaan is de Zaan in de periode 2010-2015 op grotere diepte gebracht en zodoende beter bevaarbaar gemaakt voor grote schepen. Uit de baggerplannen voor buiten- en binnenwateren in beheer en onderhoud van gemeente Zaanstad is gebleken dat het baggeren van met name de Zaan en havens eerder moet gebeuren dan verwacht. Zaanstad heeft hiertoe een onderhoudsverplichting. De noodzakelijke baggerwerkzaamheden worden verder in planning gezet zodat lasten de komende jaren gelijkmatig over de jaren verdeeld kunnen worden. Naast het beschikbare budget is hiervoor € 0,3 miljoen per jaar extra nodig.

Het eigen risico van de gemeente bij het verhalen van schade door derden is verhoogd naar € 0,05 miljoen per schadegeval. Hierdoor draagt de gemeente meer kosten voor toegekende aansprakelijkheidstellingen. De afgelopen jaren is er gemiddeld € 0,1 miljoen meer kosten gemaakt dan begroot. De begroting wordt hierop aangepast.

Tot slot moeten een tweetal baten naar beneden worden bijgesteld. Het gaat om een structureel te hoog begrote loonsubsidie, die de gemeente van het Rijk ontvangt voor de begeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Op jaarbasis worden 80 tot 120 mensen binnen het werkveld van openbare ruimte ingezet en begeleidt naar een vaste werkplek. En het gaat om het tarief dat woningeigenaren betalen voor een aansluiting op de Zaanse wegen- en rioolinfrastructuur. Dit tarief is nu meer dan kostendekkend. De wet- en regelgeving staat dit niet toe en het tarief (en daarmee de baten) moet naar beneden worden bijgesteld. Deze effecten hebben samen een nadelig effect van € 0,1 miljoen.

9. Overige voor- en nadelen kleiner dan € 1 miljoen

In de meerjarenbegroting doen zich nog een aantal onvermijdelijke ontwikkelingen voor die elk afzonderlijk een effect kleiner dan € 1 miljoen hebben. Het gaat om de volgende zaken:

Tabel 5 Overige voor- en nadelen kleiner dan € 1 miljoen

<i>bedragen * € 1.000</i>		2023	2024	2025	2026
<i>Overige voordelen kleiner dan € 1 miljoen</i>					
A	Renteontwikkelingen	-537	-372	-482	-51
B	Onroerendezaakbelasting (OZB)	-500	-500	-500	-500
C	Erfpacht	-396	-396	-396	-396
D	Vertraging Huis van de Wijk	-136	-136	-136	
<i>Overige nadelen kleiner dan € 1 miljoen</i>					
E	Dividend deelnemingen	284	284	284	284
F	Implementatie Microsoft 365	245	245	245	245
G	Aanpak cybercrime	202	202	202	202
H	Lagere baten bestuurlijke dwang	180	180	180	180
I	Onderhoud wijkteams	207	157	157	157
J	Bijstellen reserve bodem	47	58	58	59
Totaal (+ = nadeel, - = voordeel)		-403	-277	-386	181

A Renteontwikkelingen

De aanhoudend lage rente van de afgelopen tijd leidt tot lagere rentelasten in de komende jaren.

B Onroerendezaakbelasting (OZB)

In 2021 is sprake geweest van areaaluitbreiding: het aantal panden waar de gemeente vanaf 2022 OZB op kan heffen is per saldo toegenomen. Het gaat daarbij om de totaalontwikkeling van het aantal woningen en niet woningen. We verwachten vanaf 2022 € 0,12 miljoen hogere OZB-opbrengsten. Daarnaast is geconstateerd dat de OZB-opbrengst van een groot perceel vanaf 2020 niet is meegenomen in de begrotingsraming. Dit leidt tot een structurele bijstelling van € 0,38 miljoen.

C Erfpacht

De gemeente heeft meer erfpacht inkomsten vanwege nieuwe uitgifte in erfpacht (€ -0,40 miljoen), onder andere op Hoogtij, en meer kosten voor beheer van de vastgoedportefeuille (€ 0,02 miljoen). Per saldo is er een structureel hoger resultaat van € 0,37 miljoen.

D Vertraging Huis van de Wijk

Het nieuw te bouwen Huis van de Wijk wordt gerealiseerd in 2025/2026. Zie ook de rapportage over de afgegeven kredieten ten laste van het Investeringsfonds in de Burap 2022. Dat betekent dat de exploitatiekosten op zijn vroegst starten in 2026, hetgeen een vrijval betekent in 2023 t/m 2025 van € 0,14 miljoen.

E Dividend deelnemingen

De dividenduitkeringen geven een structureel nadeel van € 0,28 miljoen. Dit kent een aantal oorzaken.

De Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noordzeekanaalgebied (RON) is in 2021 ontbonden, waardoor de garantstelling is beëindigd. De jaarlijkse provisie-inkomsten vallen weg uit onze begroting, wat deels gecompenseerd wordt door de lagere rente dan de renteomslag van de overgenomen geldleningen (per saldo € 0,11 miljoen nadeel). Bij de Huisvuilcentrale (HVC) zorgt een lagere borgstellingsprovisie voor € 0,08 miljoen minder inkomsten. De borgstelling van gemeente

Zaanstad is verlaagd omdat er meer aandeelhouders zijn. Het voordeel is dat het risicoaandeel voor Zaanstad eveneens daalt.

F Implementatie Microsoft 365

De implementatie van Microsoft 365 hebben we lang voor ons uitgeschoven vanwege de hogere kosten. Mede door het nieuwe werken is de migratie nu onontkoombaar geworden. Het hybride werken vereist Teams, alle thuiswerk-laptops tellen als licentie mee en we moeten naar beter informatiebeheer met SharePoint. Daarnaast richt Microsoft alle nieuwe ontwikkelingen op 365. Het Microsoft 365 abonnementsmodel kost structureel € 0,2 miljoen meer dan het oude licentiemodel. Teams kost € 0,05 miljoen per jaar. Aandachtspunt is de toenemende vraag naar functioneel-beheer capaciteit dat het meer digitaal werken met zich meebrengt.

G Aanpak cybercrime

De cyber gerelateerde criminaliteit neemt steeds verder toe als gevolg van de enorme stijging van digitale communicatie en de verdere digitalisering van de samenleving. Ondanks dat het niveau van cybersecurity toeneemt, wordt de (financiële) schade steeds groter. Een ransomware aanval kan de gemeentelijke dienstverlening voor langere tijd verstoren of volledig stilleggen. Het gaat niet alleen om de beveiliging van opgeslagen data, maar ook om besturingssystemen, zoals bij de beweegbare bruggen, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties. Om onze digitale weerbaarheid te vergroten is inzet van capaciteit nodig, maar ook aanschaf van tools, zoals anti-ransomware software voor onze opslagsystemen, scanmogelijkheden op cyberkwetsbaarheden en uitbreiding op de firewalls. Het gaat om een structureel bedrag van € 0,2 miljoen.

H Lagere baten bestuurlijke dwang

In het geval dat eigenaren van woningen niet meewerken aan funderingsherstel of dit niet kunnen of willen betalen bestaat de mogelijkheid om via handhaving medewerking aan het funderingsherstel af te dwingen. Dit borgt de veiligheid van bewoners en omwonenden. De kosten mogen verhaald worden op de eigenaren. Niet alle eigenaren kunnen echter de kosten dragen. Dat maakt het daadwerkelijk innen van de gemaakte kosten lastig. De begrote baten worden al jaren niet gerealiseerd en worden daarom naar beneden bijgesteld (€ 0,18 miljoen).

I Onderhoud wijkteams

Voor een aantal wijkteams is noodgedwongen huisvesting gezocht op een andere locatie. Er is structureel meer budget nodig voor de vaste lasten en klein onderhoud budget wijkteams € 0,07 miljoen en jeugdteams € 0,08 miljoen. Hiervan heeft € 0,05 miljoen betrekking op de locatie Wilgenstraat, waarin naast de primaire zorgtaken ook de directie van Stichting Jeugdteam is gehuisvest. Daarnaast is in 2023 eenmalig € 0,05 miljoen nodig voor de verhuizing en aanpassingen in verband met de tijdelijke locatie van SWT Nieuw West, Westenkoog en Rooswijk.

J Bijstellen reserve bodem

Er vindt een hogere onttrekking aan de bodemreserve ad -€ 0,05 miljoen om aan te sluiten op het bestedingsplan bodem.

1.3 Afspraken coalitieakkoord

Op 8 juni is het coalitieakkoord 2022-2026 *Slagen maken* gepubliceerd. Daarin zijn de ambities van voor de nieuwe bestuursperiode vertaald naar financiële keuzes en besluiten. Hieronder staan deze keuzes opgenomen met een korte toelichting. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het coalitieakkoord.

10. Kansengelijkheid

Tabel 6 Financiële afspraken in het coalitieakkoord over Kansengelijkheid

<i>bedragen * € 1.000</i>	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Structureel</i>					
Buurthuizen		50	100	100	100
Armoedegelden		400	400	400	400
Brugfunctionarissen		270	256	256	203
IHP bovennormatief PO			14	14	22
IHP bovennormatief VO					45
Versterking uitvoering gemeentelijke organisatie		467	700	700	700
<i>Incidenteel</i>					
Wbmgp Poelenburg en Peldersveld		150	150	150	
Volkshuisvestingsfonds		500			
IHP Kansprojecten		670	64	330	
Totaal Kansengelijkheid	0	2.507	1.684	1.950	1.470

In 2022 vindt een herziening van de visie op de buurthuizen en de subsidieregeling plaats. We bieden ondersteuning op maat en verhogen het beschikbare budget voor buurthuizen met € 0,05 miljoen in 2023 en € 0,1 miljoen structureel vanaf 2024.

We gaan de huidige armoederegelingen en inkomensondersteuning herijken en investeren in een integrale en toekomstgerichte armoede-aanpak. We stellen hiervoor € 0,4 miljoen structureel extra budget beschikbaar. Hiermee kunnen ook huidige succesvolle, maar incidenteel gedekte, maatregelen structureel van dekking worden voorzien.

Brugfunctionarissen werken op basisscholen en zorgen voor een verbetering van het contact tussen de ouders en de school ten behoeve van de ontwikkeling van de kinderen. We stellen € 0,2 miljoen beschikbaar om de inzet van brugfunctionarissen vanaf 2023 te continueren.

Wij vinden het belangrijk dat onze basis- en middelbare scholen duurzaam zijn en de schoolpleinen een groene omgeving worden. Daarom voeren we de hiervoor benodigde extra investeringen ad. € 7,9 miljoen uit (zie [2022/9904](#)), naast de noodzakelijke vervangings- en uitbreidingsinvesteringen. De extra investeringen worden vastgelegd in het IHP 2023-2026. De kapitaallasten zullen over een periode van 15 jaar jaarlijks toenemen. Daarnaast gebruiken we in kwetsbare wijken, zoals Zaandam Oost, de mogelijkheid om een schoolgebouw eerder te vernieuwen als dit de kansengelijkheid in een wijk sterk bevordert en reserveren daarvoor incidenteel € 1 miljoen.

De Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (Wbmgp) is sinds juli 2018 in Poelenburg en Peldersveld van kracht. We continueren deze aanpak de komende 3 jaar met € 0,15 miljoen per jaar. Daarnaast wordt voorzien in de middelen (€ 0,5 miljoen) die nodig zijn voor het programmamanagement van het VolksHuisvestingsFonds (VHF). Om inzet te plegen op de verbetering van de uitvoering van de vele wettelijke taken, de wijk en gebiedsaanpak en de inzet op een inclusieve stad trekken we structureel € 0,7 miljoen uit.

11. Verstedelijking

Tabel 7 Financiële afspraken in het coalitieakkoord over Verstedelijking

<i>bedragen * € 1.000</i>	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Structureel</i>					
Versterking uitvoering gemeentelijke organisatie Verstedelijking, Economie en Duurzaamheid		1.717	2.575	2.575	2.575
Participatie bij ruimtelijke ontwikkelingen		650	520	520	520
Uitvoering Parkeernota		75	75	75	75
Afschaffen Zaanferry		-186	-186	-186	-186
Verkeersmaatregelen structureel		200	200	200	200
Biodivers maaibeleid		450	450	450	450
Onderhoud openbare ruimte + openhouden begraafplaatsen		300	300	300	300
Extra openbare toiletten		39	39	39	39
<i>Incidenteel</i>					
Laadinfrastructuur		124	124	124	124
Actieplan Toegankelijkheid openbare ruimte		130			
Actieplannen Fiets en voetgangers		150			
Uitvoering Zaans Mobiliteitsplan		100			
Veiligheid brugbediening		100			
Geluidswallen A8			2.000		
Zaans woonwagenbeleid		500			
Erfgoeddeal 'Molenaarserf op de Hemmes'		500			
MER en de economische Impactanalyse van de Achtersluispolder		239			
Verbeteren Kwaliteit bestaande woningvoorraad		-	-	345	600
Totaal Verstedelijking	0	5.088	6.097	4.442	4.697

We voeren de kaders uit het Zaans Mobiliteitsplan (ZMP) uit in de periode 2020-2040. We gaan aan de slag met de uitvoering van het ZMP (€ 0,1 miljoen). Aangezien het ZMP een visiedocument is, is op een aantal onderwerpen een verdere verdiepende uitwerking nodig in deelbeleid en actieplannen. We geven prioriteit aan het Actieplan Fiets, het uitweringsplan fietsknelpunten en bereikbaarheid voetgangers. We stellen incidentele middelen (€ 0,15 miljoen) beschikbaar voor het opstellen van deze actieplannen zodat we richting kunnen kiezen voor de verdere uitvoering. Dat geldt ook voor het Actieplan Toegankelijkheid (€ 0,13 miljoen). Daarnaast stellen we vier jaar lang geld beschikbaar voor de het Actieplan uitrol laadinfrastructuur (€ 0,1 miljoen per jaar). De uitvoering zelf is mede afhankelijk van onze keuzes in het investeringsfonds, subsidies van de provincie, en andere financiering.

De Parkeernota volgt de uitgangspunten van het ZMP en samen met de gemeenteraad bepalen wij de kaders voor een evenwichtig parkeerbeleid in Zaanstad. Voor de uitvoering van Parkeernota is structureel een kleine € 0,1 miljoen beschikbaar.

Vanaf 2023 vervallen de middelen voor verbetering van de verkeersveiligheid, die vanuit het Investeringsfonds jaarlijks beschikbaar waren. We ondervangen dit door een structureel bedrag van € 0,2 miljoen beschikbaar te stellen. De verkeersregio stelt hierop cofinanciering ter beschikking waardoor we meer impact kunnen hebben. Ook verbeteren we de veiligheid burgbediening (€ 0,1 miljoen) en zorgen we voor extra openbare toiletvoorzieningen op het Kerkplein in Krommenie en in de Zaanbocht te Wormerveer (€ 0,039 miljoen). We investeren niet meer in de exploitatie van de Zaanferry

In de openbare ruimte gaan we vanaf 2023 natuurvriendelijker en biodiverser maaien. Hiervoor is € 0,45 miljoen per jaar beschikbaar. Voor de keuzes die we maken in het Plan van Aanpak Inlopen achterstanden openbare ruimte, stellen we € 0,3 miljoen per jaar beschikbaar om de openbare ruimte beter te onderhouden. Hiermee dekken we ook een deel van de kosten van het onderhoud van begraafplaatsen, waardoor het tarief voor begraafrechten niet meer dan met de prijsindex verhoogd hoeft te worden.

Rijkswaterstaat krijgt, als de beheerder van de A8, opdracht om de geluidswallen te verhogen bij het geplande onderhoud in 2024 aan de Coenbrug en het Coenviaduct. Voor het ophogen van de geluidswallen A8 reserveren we € 2 miljoen.

In de stedelijke en ruimtelijke keten leggen we een sterke focus op de uitvoering en het verbeteren van de dienstverlening. Om dit mogelijk te maken is versterking van onder andere de vergunningketen, bestemmingsplannen en uitvoering meldingen openbare ruimte nodig. Hiertoe wordt structureel € 2,6 miljoen ingezet. Dit heeft naast verstedelijking ook impact voor onze economische ontwikkeling en de duurzaamheidsopgave van de stad.

Gezamenlijk met de gemeenteraad gaan wij nieuwe kaders voor de participatie bij ruimtelijke initiatieven maken. We trekken hier structureel € 0,65 miljoen extra voor uit. Projectontwikkelaars dragen een deel van deze uitgaven (€ 0,13 miljoen).

Woningeigenaren kunnen een beroep doen op de gemeente voor hulp en ondersteuning indien funderingsherstel nodig is. In de meerjarenbegroting is hiervoor tot medio 2025 dekking. Wij stellen middelen beschikbaar om de jaarlijkse inzet van € 0,6 miljoen de volledige bestuursperiode te kunnen continueren.

Eind 2021 is de gemeenteraad akkoord gegaan met het Zaans woonwagengebeleid ([2021/26517](#)). Wij stellen incidenteel € 0,5 miljoen beschikbaar om hier nu ook daadwerkelijk uitvoering aan te kunnen geven. Dit bedrag zal over meerdere jaren ingezet worden. Incidentele middelen zijn ook beschikbaar voor de realisatie van de Erfgoeddeal Molenaarserf op de Hemmes (€ 0,5 miljoen), en de kosten voor de milieueffectrapportage (MER) en de economische Impactanalyse van de Achtersluispolder (€ 0,2 miljoen).

12. Duurzaamheid

Tabel 8 Financiële afspraken in het coalitieakkoord over Duurzaamheid

<i>bedragen * € 1.000</i>	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Incidenteel</i>					
Aanpak stikstof		100			
Duurzaamheidsfonds		500	500	500	500
Vergroenen en biodiversiteit		1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal Duurzaamheid	0	1.600	1.500	1.500	1.500

We creëren een duurzaamheidsfonds van € 2 miljoen voor de uitvoering van maatregelen uit ons duurzaamheidsbeleid. Voor het vergroenen van de openbare ruimte, het verhogen van de klimaatbestendigheid en het versterken van de biodiversiteit is deze bestuursperiode een bedrag van € 4 miljoen beschikbaar.

Met betrekking tot het stikstofdossier zetten we maximaal in op een lobby-agenda richting het Rijk en de Provincie Noord-Holland en stellen we hier in 2023 extra capaciteit voor beschikbaar (€ 0,1 miljoen).

De zomerroute HVC behouden we door een verhoging van de afvalstoffenheffing. De invloed op het tarief afvalstoffenheffing is € 1,- per inwoner (€ 0,16 miljoen).

13. Gezondheid

Tabel 9 Financiële afspraken in het coalitieakkoord over Gezondheid

<i>bedragen * € 1.000</i>	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Structureel</i>					
Beheer Buitensportaccommodaties		250	250	250	250
Vakantie Experience		75	150	150	150
Versterking uitvoering gemeentelijke organisatie		120	180	180	180
Aanpak woonoverlast		254	254	254	254
<i>Incidenteel</i>					
Grenzen stellen en perspectief bieden in 't Veldpark		50	50	50	50
Totaal Gezondheid		749	884	884	884

Een nieuw beheermodel van onze buitensportaccommodaties wordt momenteel uitgewerkt. Daarbij zal een nieuwe subsidieregeling worden opgemaakt en afspraken over de verdeling van taken tussen gemeente, verenigingen en stichtingen. Hiervoor is structureel € 0,25 miljoen extra beschikbaar.

We zorgen voor structurele dekking van € 0,15 miljoen voor de Vakantie Experience zodat deze jaarlijks georganiseerd kan worden. Daarnaast versterken we onze uitvoering op het gebied van sport (€ 0,09 miljoen) het preventieve gezondheidsbeleid (0,09 miljoen).

We zorgen voor een structurele invulling van de regiefunctie op woonoverlast (€ 0,25 miljoen) binnen de gemeente Zaanstad. Hiermee kunnen we gericht en gecoördineerd actie ondernemen wanneer sprake is van woonoverlast en is er een duidelijk aanspreekpunt voor de inwoner.

In het Burgemeester in 't Veldpark wordt de persoonsgerichte aanpak van de overlaste gevende personen gecontinueerd. Hiervoor is voor de komende vier jaar € 0,05 miljoen per jaar beschikbaar.

14. Economie

Tabel 10 Financiële afspraken in het coalitieakkoord over Economie

<i>bedragen * € 1.000</i>	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Structureel</i>					
ROM InWest		29	58	88	88
Evenementen coördinator		60	90	90	90
<i>Incidenteel</i>					
ROM InWest		500	500	500	
Evenementen (Roze Zaterdag, Zaanstad 50 jaar en veiligheidsmaatregelen Sail)		190	600	1.000	
Standplaatsenbeleid		35			
Totaal Economie		814	1.248	1.678	178

De gemeente gaat participeren in de ROM InWest, de nieuw opgerichte organisatie die regionale bedrijven ondersteunt in de ontwikkeling van businesscases die bijdragen aan de energietransitie en de circulaire economie. We investeren € 5 miljoen en treffen een risicovoorziening van € 1,5 miljoen. De hiermee gepaard gaande structurele rentelasten bedragen een kleine € 0,1 miljoen.

We stellen een evenementencoördinator aan, die een passend evenementenbeleid voor Zaanstad opstelt en organisaties ondersteunt bij hun aanvragen (€ 0,09 miljoen). Budgetten worden beschikbaar gesteld voor de organisatie van Zaanstad 50 jaar in 2024 en Roze Zaterdag. Daarnaast zijn er middelen beschikbaar voor de benodigde veiligheidsmaatregelen bij Sail in 2025.

We maken middelen vrij voor het opstellen van een duidelijk en rechtvaardig standplaatsenbeleid.

15. Veiligheid

Tabel 11 Financiële afspraken in het coalitieakkoord over Veiligheid

<i>bedragen * € 1.000</i>	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Structureel</i>					
Jeugd & Veiligheid, BOTOE middelen		270	270	270	270
Versterking uitvoering gemeentelijke organisatie, waaronder handhaving, inzet (jeugd)boa's, straatintimidatie		471	707	707	707
Versterking OOV, waaronder radicalisering, Lokaal veiligheidsarrangement en ondermijning		282	282	282	282
Versterking Bibob		60	90	90	90
Totaal Veiligheid		1.083	1.349	1.349	1.349

In 2020, 2021 en 2022 ontving Zaanstad incidentele middelen van het Rijk voor het Breed Offensief Tegen georganiseerde Ondernemende Criminaliteit (BOTOE). Met deze middelen wordt het

preventieve jeugd beleid gedekt, zoals de 075-aanpak en Back-on-Track. Voor het continueren ervan wordt nu structureel € 0,27 miljoen beschikbaar gesteld.

Het budget handhaving wordt structureel uitgebreid met € 0,7 miljoen. Hiermee kan onder andere beter ingespeeld worden op de toenemende vraag naar inzet van (jeugd)boa's en aanpak van straatintimidatie.

Ter bevordering van de veiligheid (o.a. rondom stations) zetten we in op het Lokaal veiligheidsarrangement en extra cameratoezicht (€ 0,13 miljoen). Daarnaast stellen we extra personeel aan (€ 0,09 miljoen) om de toename van het extreme gedachtegoed in de stad tegen te gaan en spanningen in de samenleving te voorkomen danwel te reguleren. Ook de aanpak van ondermijning en woonoverlast vraagt extra inzet (€ 0,06 miljoen).

Tot slot heeft de gemeente het Bibob-beleid vastgesteld, specifiek voor aanbestedingen, subsidies, vastgoed en grondacties, vergunningen, Wabo en Milieu activiteiten. Het optimaliseren van de Bibob-processen en de toetsing vraagt extra inzet van personeel (€ 0,09 miljoen).

16. Rechtvaardige overheid

Tabel 12 Financiële afspraken in het coalitieakkoord over Rechtvaardige overheid

<i>bedragen * € 1.000</i>	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Structureel</i>					
Versterking uitvoering gemeentelijke organisatie		103	155	155	155
<i>Incidenteel</i>					
Versterking lobby en externe netwerken		100	100	100	100
Democratische vernieuwing burger en raad		215	215	215	215
Uitbreiding van 5 naar 6 wethouders plus ondersteuning	128	256	256	256	128
Totaal Rechtvaardige overheid	128	674	726	726	598

De komende bestuursperiode ligt de focus op de uitvoering van bestaand beleid en door de gemeenteraad vastgestelde kaders voor de komende 4 jaar. Daartoe versterken we de uitvoeringskracht door een capaciteitsuitbreiding met structureel € 0,16 miljoen.

Het college gaat een actieve lobby voeren richting partners en andere overheden en voert strategie op de externe netwerken. Hiervoor is de komende jaren € 0,1 miljoen extra beschikbaar.

In verbinding met de stad willen we meer gebruik maken van de kennis, ervaring en ideeën van de inwoners en organisaties in Zaanstad. We gaan deze bestuursperiode experimenteren met verschillende instrumenten van participatie, zoals burgerraden, jeugdraad en Right to Challenge. Hiervoor investeren we in de organisatie en de griffie (€ 0,2 miljoen).

In de meerjarenbegroting is vanaf juni 2022 structureel dekking voor 5,1 fte wethouders en bijbehorende ambtelijke ondersteuning. In het nieuwe college nemen 6 fte wethouders plaats. De hiervoor benodigde dekking wordt incidenteel voor deze bestuursperiode geregeld. Er is rekening gehouden met de wethoudersvergoeding, pensioenopbouw en opbouw van de voorziening wachtgelden en secretariële ondersteuning.

17. Financiën

Tabel 13 Financiële afspraken in het coalitieakkoord over Financiën

<i>bedragen * € 1.000</i>	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Structureel</i>					
Doortrekken accres gemeentefonds					-9.305
Afschaffen hondenbelasting		564	564	564	564
<i>Incidenteel</i>					
Leges kleine evenementen		52	52	52	52
Totaal Financiën		616	616	616	-8.689

Het accres gemeentefonds in 2026 wordt gelijk gehouden aan het accres 2025. Daarmee worden de baten gemeentefonds in 2026 € 9,3 miljoen hoger geraamd dan in het regeerakkoord is opgenomen.

De hondenbelasting wordt met ingang van 2023 afgeschaft. Dit heeft een nadelig effect van een kleine € 0,6 miljoen per jaar.

De leges voor kleine evenementen worden de komende vier jaar niet verhoogd. Hiermee is voor deze bestuursperiode invulling gegeven aan de bij begroting 2022 unaniem aangenomen [motie 14](#).

1.4 Investerings

In de Begroting 2022 is het meerjareninvesteringsplan voor de komende 10 jaar opgenomen. Met het vaststellen van de Begroting 2022 is de raad akkoord gegaan met de investeringsuitgaven voor het jaar 2022. Op basis van de realisaties in het jaar 2021 en de actualisatie voor het gehele 10-jarenplan zijn de uitgaven voor 2022 en de jaren daarna aangepast.

De actualisatie leidt ertoe dat het totaalbedrag aan vervangingsinvesteringen met ruim € 175 miljoen is bijgesteld. Dit betreft voor € 12 miljoen een doorschuif van investeringsbedragen 2021 naar latere jaren als gevolg van vertraging in de realisatie. De overige grootste aanpassingen zijn het gevolg van het opvoeren van indexatielasten (€ 52 miljoen) en nieuwe en extra investeringen onderwijshuisvesting (€ 80 miljoen) in de jaren 2023-2031. Deze investeringen zijn nodig om in de komende jaren te kunnen voldoen aan de zorgplicht voor onderwijshuisvesting van de gemeente. Daarnaast zijn de effecten uit de nota kapitaalgoederen openbare ruimte ([2022/2432](#)) verwerkt en zijn de begrote subsidie inkomsten van de Vervoersregio voor de komende jaren structureel verlaagd. Dit heeft samen een effect van circa € 30 miljoen.

Het totaal effect op de investeringssom in 2022 is een verlaging van € 0,4 miljoen (van € 75,2 miljoen naar € 74,8 miljoen). Dit financiële effect is verwerkt in de burap 2022. De totale investeringssom in 2023 telt na de actualisatie op tot € 66,9 miljoen. Dit is het financieel kader dat meegegeven wordt voor de verdere uitwerking naar de Begroting 2023.

De uitbreidingsinvesteringen ten laste van het Investeringsfonds zijn eveneens geactualiseerd. In de Burap 2022 zijn de bijstellingen op de eerder afgegeven kredieten verwerkt. Deze kaderbrief bevat een overzicht van de reserveringen en wensen in het Investeringsfonds. De raad wordt gevraagd akkoord te gaan met de voorgestelde wijzigingen.

De grootste wijzingen bij de reserveringen zijn de verhoging met € 3,7 miljoen van de reservering voor de Guisweg (zie ook [2021/27692](#)), de verschuiving van de reservering van € 14 miljoen voor de A8/A9 naar 2027-2029 en de overheveling van € 0,2 miljoen van wens (aanjaaginvesteringen Openbare ruimte Kogerveld) naar reservering als aanvulling op de reservering voor Kogerveld – versterken groene parkzoom.

De wensenlijst van het Investeringsfonds wordt aangevuld met twee nieuwe wensen voor de fietsparkeervoorziening Figaro (€ 3,9 miljoen) en de realisatie van een poppodium (PM). Daarnaast is de financiële reeks voor de realisatie van maatschappelijke voorzieningen in het kader van de groei van de stad verhoogd met bijna € 37 miljoen.

Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Investerings.

2 Investerings

In de Begroting 2022 is het meerjareninvesteringsplan voor de komende 10 jaar opgenomen. Met het vaststellen van de begroting is de raad akkoord gegaan met de investeringsuitgaven voor het jaar 2022. Daarna heeft de raad bij de narap 2021 besloten om een investeringsbedrag van € 1,3 miljoen een jaar door te schuiven van 2021 naar 2022. Voor de burap 2022 en de kaderbrief 2023-2026 is het gehele 10-jarenplan geactualiseerd. Dit leidt tot een geringe bijstelling op de verwachte uitgaven 2022, waarvoor in de burap akkoord wordt gevraagd. Voor de jaren daarna laat de actualisatie grote financiële effecten zien. Bij de kaderbrief 2023-2026 wordt aan de raad akkoord gevraagd om de investeringsuitgaven als financieel kader te gebruiken bij het opstellen van de begroting 2023.

Achtereenvolgens komen aan de orde:

- de vervangingsinvesteringen in het MeerjarenInvesteringsPlan (MIP)
- de uitbreidingsinvesteringen ten laste van Investeringsfonds (waarbij voor de kredieten verwezen wordt naar de burap 2022)
- de kredietbesluiten Transformatiefonds

2.1 Vervangingsinvesteringen

Hieronder worden de wijzigingen op het meerjareninvesteringsplan (MIP) toegelicht. Achtereenvolgens wordt inzicht gegeven op de ontwikkeling van de vervangingsinvesteringen voor de komende tien jaar en toelichting gegeven op de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de begroting 2022. Tot slot is een tabel opgenomen met de bijstellingen per programma per jaar.

In onderstaande tabel zijn op de eerste regel ('begroting 2022 en narap 2021') de investeringsbedragen opgenomen die voortkomen uit eerdere P&C documenten. Het betreft nog niet afgeronde investeringen. Voor bijstellingen op kredieten die uitgaven in het lopend jaar (2022) kennen en voor nieuwe opgevoerde investeringen in 2022 zijn deze bij de Burap ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Besluitvorming over de investeringen die vanaf 2023 van start gaan vindt plaats bij de vaststelling van de begroting 2023.

Totaaloverzicht bijstellingen vervangingsinvesteringen

Projecten	Investeringsom '22-'31	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Geautoriseerd bij begroting 2022 en narap 2021	525.570.114	75.207.767	69.943.470	62.749.292	62.544.316	56.905.795	60.527.121	44.067.658	43.472.309	42.414.652	7.737.734
Te autoriseren bij Begroting 2023-2026:											
Nieuwe investeringen	6.962.325	389.651	1.717.725	345.353	693.437	585.008	2.069.613	1.161.538	0	0	0
Bijstellingen	98.979.195	10.918.939	1.904.080	-636.885	2.487.434	5.850.406	5.315.729	21.819.033	16.934.979	16.131.172	18.254.308

Indexatie	52.058.659	573.231	4.140.496	1.329.964	3.545.844	3.974.851	3.817.073	1.642.257	2.455.896	2.335.561	28.243.486
Herfaseringen	0	-13.902.396	-12.761.274	-5.450.462	2.453.507	9.797.439	17.386.342	1.794.098	382.746	300.000	0
Bijdrage derden	17.639.852	1.639.852	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	0
Totaal als financieel kader te autoriseren bij Kaderbrief 2023-2026	701.210.145	74.827.044	66.944.497	60.337.262	73.724.538	79.113.499	91.115.878	72.484.584	65.245.930	63.181.385	54.235.528

Toelichting bijstellingen en te autoriseren vervangingsinvesteringen

Op basis van de werkelijke investeringsuitgaven in 2021 en actuele inzichten zijn de investeringsuitgaven voor 2022 en verder geactualiseerd. Ten opzichte van de stand bij de begroting 2022 zijn nieuwe vervangingsinvesteringen toegevoegd, investeringsbedragen bijgesteld en geïndexeerd en is de uitgavenplanning geactualiseerd (herfaseringen). Daarnaast zijn de bijdragen van derden geactualiseerd. Ook is een nieuwe laatste jaarschijf, jaar 2031, toegevoegd om de investeringsvolumes over een periode van tien jaar te kunnen laten zien.

De bijstellingen over de looptijd van tien jaar zijn:

- Het opvoeren van nieuwe vervangingsinvesteringen voor een bedrag van € 7,0 miljoen, waarvan € 1,7 miljoen in 2023.
- Het opvoeren van bijstellingen op lopende of al geplande investeringen van per saldo € 99 miljoen, waarvan € 1,9 miljoen in 2023.
- Het opvoeren van indexeringslasten (onderwijs en sport) voor € 52,1 miljoen, waarvan € 4,1 miljoen in 2023.
- Het opvoeren van herfaseringen, waardoor de uitgaven in 2023 € 12,8 miljoen lager zijn. Een herfasering is per definitie over de jaren heen nul.
- Het verlagen van bijdragen van derden voor € 17,6 miljoen, waarvan € 2 miljoen in 2023.

Hieronder volgt eerst een toelichting op de belangrijkste mutaties per categorie. Vervolgens is een detailtabel van de investeringen opgenomen, zoals die bij de begroting 2022 vastgesteld is. Daarna is een tabel opgenomen met de mutaties op de investeringen die in deze kaderbrief voorgesteld worden. Tot slot is een tabel opgenomen waarin de voorgestelde bijstellingen op de investeringsbedragen per programma zijn opgenomen.

Nieuwe vervangingsinvesteringen

In totaal is € 7,0 miljoen aan nieuwe investeringen in het MIP opgenomen. In hoofdlijnen betreft dit de volgende posten:

- In de periode 2022 – 2028 is € 5,5 miljoen aan nieuwe investeringen onderwijshuisvesting (programma 3) opgenomen. Een toelichting is opgenomen in het IHP PO 22.1 ([2022/8723](#)).
- Er is in 2023 € 1,5 miljoen (programma 3) opgenomen voor de 25-jarige renovatie van het gebouw van het Zaantheater. Bij de oorspronkelijke subsidie aan het theater was geen rekening gehouden met de renovatiekosten na 25 jaar.

Bijstellingen van lopende of al geplande investeringen

In de tabel is een totaalbedrag aan bijstellingen opgenomen van € 99 miljoen in de jaren 2022 t/m 2031. Dit betreft voor € 12,4 miljoen de verschuiving van (vertraagde) investeringen van 2021 naar 2022 en later. De bijstellingen betreffen op hoofdlijnen:

- De totale bijstelling in onderwijshuisvesting (programma 3) bedraagt € 80 miljoen. Dit wordt voor € 4,8 miljoen veroorzaakt door een verschuiving van de uitgaven van 2021 naar 2022. Daarnaast zijn de effecten IHP PO 22.1 verwerkt. De meest omvangrijke wijziging is de opname van € 74,1 miljoen aan extra investeringen in de jaren 2023-2031. De extra investeringen zijn nodig om te kunnen voldoen aan de zorgplicht voor onderwijshuisvesting van de gemeente.
- Bij de investeringen sport (programma 3) gaat het voornamelijk om het doorschuiven van € 0,5 miljoen aan investeringsuitgaven. Daarnaast is in programma 3 de uitvoeringsagenda cultuur eerder gerealiseerd waardoor € 0,2 miljoen investeringsuitgaven al in 2021 hebben plaatsgevonden in plaats van in 2022.
- Over de gehele periode 2022-2031 betreft de bijstelling in programma 5 € 17,4 miljoen. Voor een bedrag van € 5,7 miljoen gaat het om een verschuiving van uitgaven in 2021 naar 2022. Verder zijn de effecten van de nota kapitaalgoederen openbare ruimte verwerkt. Dit leidt in de jaren tot en met 2028 tot verschuivingen binnen programma 5 zelf (saldoneutraal). Vanaf 2029 zijn enkele eerder gedane uitbreidingsinvesteringen toe aan vervanging, waardoor de uitgaven toenemen.
- In programma 7 is de totale bijstelling € 1,1 miljoen in 2022-2031. Dit betreft voornamelijk het doorschuiven van investeringen 2021 naar 2022 en latere jaren en een actualisering van de benodigde ICT investeringen aan servers.

Indexeringslasten

De loon- en prijsindices zijn fors gestegen. Dit heeft grote gevolgen voor de investeringsuitgaven. De totale bijstelling over 10 jaar is € 52,1 miljoen. Dit wordt als volgt verklaard.

- De budgetten voor onderwijsinvesteringen (programma 3) zijn geïndexeerd. Dit betekent voor het primair onderwijs een bijstelling van € 7,2 miljoen. Voor het voortgezet onderwijs leidt het tot een bijstelling van € 12 miljoen in de jaren vanaf 2023. Voor een toelichting wordt verwezen naar de besluitvorming over het IHP PO 22.1 ([2022/8730](#)) en het IHP VO 22.1 ([2022/9046](#)).
- Door de gestegen prijzen is voor zwembad De Slag een bijstelling van € 3,3 miljoen in 2023 (programma 3). De reservering voor de vervangende gymzaal voor Sporthal De Tref is eveneens geïndexeerd (€ 0,4 miljoen in 2024/2025).
- De indexatielasten bij de investeringen openbare ruimte bedragen € 29,1 miljoen. De grootste bijstelling is het gevolg van de toevoeging van jaarschijf 2031.

Herfasering

Herfasering is het actualiseren van de planning van de vervangingsinvesteringen in de tijd. Dit heeft (normaliter) geen consequenties voor de eerder vastgestelde kredieten.

Bijdrage derden

Bijdragen van derden aan investeringen, zoals subsidies, moeten op grond van regelgeving direct in mindering worden gebracht op de investeringsvolumes. De bijdragen van derden zijn geactualiseerd op basis van de realisatie 2021 en nieuwe ontwikkelingen. Ten opzichte van de begroting 2022 zijn de bijdragen met in totaal € 17,6 miljoen verlaagd. Bij de investeringen sport (programma 3) zijn enkele bijdragen van derden, onder ander voor zwembad De Slag, verschoven van 2021 naar 2022 (-€ 0,2 miljoen). De inkomsten bij wegen en verkeer betreffen vooral subsidiebijdragen van de Vervoersregio. De gerealiseerde bijdragen zijn de laatste jaren sterk afgenomen. Zowel de inkomsten als uitgaven zijn daarom naar beneden bijgesteld (€ 2 miljoen per jaar).

Ontwikkeling vervangingsinvesteringen voor de komende 10 jaar per programma

In onderstaande tabellen geven we de uitsplitsing van de vervangingsinvesteringen over de programma's vanaf 2022. Tabel A betreft de beginstand begroting 2022. Hierin zijn ook de twee kredietverschuivingen van 2021 naar 2022 verwerkt (onderwijs en zwembad, totaal € 1,3 miljoen), waartoe bij de narap 2021 is besloten. Tabel B bevat de voorgestelde wijzigingen in deze kaderbrief. Tabel C bevat de investeringsbedragen na verwerking van alle mutaties en geeft het financieel kader op detailniveau voor de investeringsbedragen voor het opstellen van de begroting 2023. Tabel D geeft de door de raad te autoriseren investeringsbedragen per programma. Deze autorisatie vindt plaats bij de vaststelling van de begroting 2023.

De onderstaande overzichten zijn exclusief de aanvullende investeringsbesluiten in het coalitieakkoord. Deze worden in de begroting 2023 aan het overzicht toegevoegd.

Tabel A Begroting 2022 en narap 2021

Progr.	Projecten	Investeringsom '22-'31	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
01	Onderwijs, jeugd, zorg											
	ICT	2.630.000	0	1.055.000	0	260.000	0	0	1.055.000	0	260.000	0
	Totaal	2.630.000		1.055.000	0	260.000	0	0	1.055.000	0	260.000	0

Progr.	Projecten	Investeringsom '22-'31	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
03	Maatschappelijke ontwikkeling											
	Onderwijs – IHP PO	114.128.443	16.594.636	25.544.936	18.943.731	20.944.489	19.490.920	12.609.731	0	0	0	
	Onderwijs – IHP VO	79.251.466	3.875.000	3.125.000	9.399.621	10.519.621	4.670.000	8.753.255	8.868.695	11.192.270	11.192.270	7.655.734
	Sport – Routekaart buitensport	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Sport - Sporthallen	1.956.000	0	200.000	1.700.000	56.000	0	0	0	0	0	
	Sport - Sportparken	1.330.995		1.330.995								
	Sport - Sportvelden	2.844.129	0	302.254	302.254	453.380	604.508	0	425.674	302.254	371.805	82.000
	Sport - Zwembaden	15.765.322	10.325.720	5.337.466	102.136	0	0	0	0	0	0	0
	Renovatie cultuurpanden	450.000	450.000	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Totaal	215.726.355	31.245.356	35.840.651	30.447.742	31.973.490	24.765.428	21.362.986	9.294.369	11.494.524	11.564.075	7.737.734
05	Beheer openbare ruimte											
	Bedrijfsmiddelen stadsbeheer	9.834.000	1.330.000	312.000	1.496.000	1.435.000	278.000	1.829.000	242.000	480.000	2.432.000	0
	Bedrijfsmiddelen stadsbeheer (tarief)	2.459.000	251.000	128.000	950.000	77.000	68.000	735.000	0	0	250.000	0
	Civiel	27.322.336	2.975.864	3.515.427	2.975.864	2.975.864	2.975.864	2.975.864	2.975.864	2.975.864	2.975.861	0
	Civiel Wilhelminasluis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Civiel Zaanbrug	7.646.771	7.646.771	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Groen en Speelplaatsen	46.028.133	5.114.237	5.114.237	5.114.237	5.114.237	5.114.237	5.114.237	5.114.237	5.114.237	5.114.237	0
	Handhaving	150.000	0	0	0	0	150.000	0	0	0	0	0
	Natuur en milieu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nauerna	1.300.000	1.300.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Parkeren	2.025.000	875.000	175.000	0	0	175.000	0	800.000	0	0	0
	Riolen	17.663.696	-163.305	-329.222	-215.499	-650.117	2.690.511	7.986.259	4.595.235	3.369.548	380.286	0
	Vastgoed	8.756.885	3.303.279	1.407.279	888.974	246.531	424.530	653.084	201.262	941.445	690.501	0

Progr.	Projecten	Investeringsom '22-'31	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
	VRI/OV	20.296.107	1.588.504	1.599.377	2.968.253	3.981.590	2.186.504	1.992.970	1.992.970	1.992.970	1.992.969	0
	Waterhuishouding	6.624.747	736.083	736.083	736.083	736.083	736.083	736.083	736.083	736.083	736.083	0
	Wegen en Verkeer	135.743.082	13.000.978	15.574.638	16.119.638	15.174.638	15.174.638	15.174.638	15.174.638	15.174.638	15.174.638	0
	Totaal	285.849.757	37.958.411	28.232.819	31.033.550	29.090.826	29.973.367	37.197.135	31.832.289	30.784.785	29.746.575	0
06	Veiligheid, handhaving en publieke dienstverlening											
	Handhaving	1.021.000	422.000	56.000	55.000	127.000	0	225.000	0	0	136.000	0
	Totaal	1.021.000	422.000	56.000	55.000	127.000	0	225.000	0	0	136.000	0
07	Bestuur en financiën											
	Facilitair	6.546.000	4.457.000	187.000	138.000	0	315.000	517.000	637.000	220.000	75.000	0
	ICT	10.297.000	1.125.000	1.072.000	1.075.000	1.093.000	1.852.000	1.225.000	1.249.000	973.000	633.000	0
	Vastgoed	3.500.000	0	3.500.000	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal	20.343.000	5.582.000	4.759.000	1.213.000	1.093.000	2.167.000	1.742.000	1.886.000	1.193.000	708.000	0
	Totaal begroting 2022 en narap 2021	525.570.114	75.207.767	69.943.470	62.749.292	62.544.316	56.905.795	60.527.121	44.067.658	43.472.309	42.414.651	7.737.734

Tabel B Mutaties Burap 2022 en Kaderbrief 2023-2026

Progr.	Projecten	Investeringsom '22-'31	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
	Nieuwe investeringen Burap en Kaderbrief											
03	Onderwijs – IHP PO	5.462.325	389.651	217.725	345.353	693.437	585.008	2.069.613	1.161.538	0	0	0
03	Renovatie cultuurpanden	1.500.000	0	1.500.000	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal nieuwe investeringen	6.962.325	389.651	1.717.725	345.353	693.437	585.008	2.069.613	1.161.538	0	0	0
	Bijstellingen Burap en Kaderbrief											
01	ICT	63.527	63.527	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03	Onderwijs – IHP PO	78.261.096	1.278.558	1.188.843	-580.810	2.922.846	6.257.984	5.324.605	22.076.088	13.008.602	13.008.602	13.775.778

Progr.	Projecten	Investeringsom '22-'31	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
03	Onderwijs – IHP VO	1.713.641	1.713.641	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03	Sport - Routekaart buitensport	200.940	200.940	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03	Sport - Sporthallen	202.363	202.363	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03	Sport - Sportparken	-121.015	-121.015	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03	Sport - Zwembaden	358.793	358.793	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03	Renovatie cultuurpanden	-220.707	-220.707	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05	Bedrijfsmiddelen stadsbeheer	383.464	383.464	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05	Civiel	16.411.707	849.851	4.011.259	2.968.645	3.182.694	2.167.040	2.687.108	136.276	136.276	136.279	136.279
05	Civiel Wilhelminasluis	137.112	137.112	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05	Civiel Zaanbrug	-179.934	-179.934	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05	Groen en Speelplaatsen	16.266.525	1.538.997	1.512.562	1.947.997	1.992.657	1.554.177	1.554.177	1.503.427	1.554.177	1.554.177	1.554.177
05	Natuur en milieu	56.465	56.465	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05	Nauerna	148.244	148.244	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05	Riolen	4.581.770	4.581.770	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05	Vastgoed	-487.481	2.031.062	0	0	0	-32.251	-653.084	-201.262	-941.445	-690.501	0
05	VRI/OV	4.651.209	623.576	694.410	-125.291	738.659	42.860	238.410	-473.106	1.448.290	-563.439	2.026.840
05	Waterhuishouding	3.469.670	346.967	346.967	346.967	346.967	346.967	346.967	346.967	346.967	346.967	346.967
05	Wegen en Verkeer	-28.009.150	-3.313.691	-6.621.961	-5.194.393	-6.316.389	-4.166.371	-4.882.454	-1.569.357	1.672.112	2.029.087	354.267
06	Handhaving	-49.878	-91.878	42.000	0	0	0	0	0	0	0	0
07	Facilitair	605.834	605.834	0	0	0	0	0	0	0	0	0
07	ICT	535.000	-275.000	730.000	0	-380.000	-320.000	700.000	0	-290.000	310.000	60.000
	Totaal bijstellingen	98.979.195	10.918.939	1.904.080	-636.885	2.487.434	5.850.406	5.315.729	21.819.033	16.934.979	16.131.172	18.254.308
	Indexatie Burap en Kaderbrief											
03	Onderwijs – IHP PO	7.234.069	397.721	611.319	-556.925	1.482.981	3.102.569	2.196.404	0	0	0	0

Progr.	Projecten	Investeringsom '22-'31	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
03	Onderwijs – IHP VO	11.995.251	0	233.749	1.781.104	1.625.895	873.290	1.636.858	1.658.445	2.092.955	2.092.955	0
03	Sport - Sporthallen	355.300	0	0	50.000	305.300	0	0	0	0	0	0
03	Sport - Zwembaden	3.300.000	0	3.300.000	0	0	0	0	0	0	0	0
05	Civiel	6.484.137	291.076	560.208	443.008	458.573	384.716	422.535	237.040	237.040	237.040	3.212.901
05	Civiel Zaanbrug	430.000	430.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05	Groen en speelplaatsen	10.212.471	506.346	501.205	532.870	536.117	504.231	504.231	500.541	504.231	504.231	5.618.468
05	VRI/OV	4.035.720	167.297	173.239	217.465	357.199	170.700	169.773	118.033	257.755	111.463	2.292.796
05	Waterhuishouding	1.555.851	81.977	81.977	81.977	81.977	81.977	81.977	81.977	81.977	81.975	818.060
05	Wegen en verkeer	6.455.860	-1.301.186	-1.321.201	-1.219.535	-1.302.198	-1.142.632	-1.194.705	-953.779	-718.062	-692.103	16.301.261
	Totaal indexatie	52.058.659	573.231	4.140.496	1.329.964	3.545.844	3.974.851	3.817.073	1.642.257	2.455.896	2.335.561	28.243.486
Herfaseringen Burap en Kaderbrief												
03	Sport - Sporthallen	0	0	-200.000	-1.500.000	1.700.000	0	0	0	0	0	0
03	Onderwijs – IHP PO	0	-4.295.709	-20.400.789	-5.857.241	2.056.286	9.548.736	17.154.619	1.794.098	0	0	0
03	Onderwijs – IHP VO	0	550.000	-300.000	1.575.000	-1.825.000	0	0	0	0	0	0
05	Civiel Zaanbrug	0	-7.396.837	7.396.837	0	0	0	0	0	0	0	0
05	Nauerna	0	-650.000	650.000	0	0	0	0	0	0	0	0
05	Vastgoed	0	-2.073.850	56.678	331.779	522.221	248.703	231.723	0	382.746	300.000	0
07	Facilitair	0	-36.000	36.000	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal herfaseringen	0	-13.902.396	-12.761.274	-5.450.462	2.453.507	9.797.439	17.386.342	1.794.098	382.746	300.000	0
Bijdragen derden Burap en Kaderbrief												
03	Sport - Sporthallen	-35.363	-35.363	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03	Sport - Zwembaden	-213.262	-213.262	0	0	0	0	0	0	0	0	0
05	Wegen en Verkeer	17.888.477	1.888.477	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	0
	Totaal bijdrage derden	17.639.852	1.639.852	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	0

Progr.	Projecten	Investeringsom '22-'31	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Totaal mutaties bij Burap en Kaderbrief (optelling van nieuw, bijstelling, indexatie, herfasering en bijdragen derden)												
		175.640.031	-380.723	-2.998.973	-2.412.030	11.180.222	22.207.704	30.588.757	28.416.926	21.773.621	20.766.733	46.497.794

Tabel C Totaal investeringsbedragen na mutaties Burap 2022 en Kaderbrief 2023-2026

Progr.	Projecten	Investeringsom '22-'31	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
01	Onderwijs, jeugd, zorg											
	ICT	2.693.527	63.527	1.055.000	0	260.000	0	0	1.055.000	0	260.000	0
	Totaal	2.693.527	63.527	1.055.000	0	260.000	0	0	1.055.000	0	260.000	0
03	Maatschappelijke ontwikkeling											
	Onderwijs – IHP PO	205.085.933	14.364.857	7.162.034	12.294.108	28.100.039	38.985.217	39.354.972	25.031.724	13.008.602	13.008.602	13.775.778
	Onderwijs – IHP VO	92.960.358	6.138.641	3.058.749	12.755.725	10.320.516	5.543.290	10.390.113	10.527.140	13.285.225	13.285.225	7.655.734
	Sport – Routekaart buitensport	200.940	200.940	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Sport - Sporthallen	2.478.300	167.000	0	250.000	2.061.300	0	0	0	0	0	0
	Sport - Sportparken	1.209.980	-121.015	1.330.995	0	0	0	0	0	0	0	0
	Sport - Sportvelden	2.844.129	0	302254	302254	453380	604508	0	425674	302254	371805	82.000
	Sport - Zwembaden	19.210.853	10.471.251	8.637.466	102.136	0	0	0	0	0	0	0
	Renovatie cultuurpanden	1.729.293	229.293	1.500.000	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal	325.719.786	31.450.967	21.991.498	25.704.223	40.935.235	45.133.015	49.745.085	35.984.538	26.596.081	26.665.632	21.513.512
05	Beheer openbare ruimte											
	Bedrijfsmiddelen stadsbeheer	10.217.464	1.713.464	312.000	1.496.000	1.435.000	278.000	1.829.000	242.000	480.000	2.432.000	0
	Bedrijfsmiddelen stadsbeheer (tarief)	2.459.000	251.000	128.000	950.000	77.000	68.000	735.000	0	0	250.000	0

Progr.	Projecten	Investeringsom '22-'31	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
	Civiel	50.218.180	4.116.791	8.086.894	6.387.517	6.617.131	5.527.620	6.085.507	3.349.180	3.349.180	3.349.180	3.349.180
	Civiel Wilhelminasluis	137.112	137.112	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Civiel Zaanbrug	7.896.837	500.000	7.396.837	0	0	0	0	0	0	0	0
	Groen en Speelplaatsen	72.507.129	7.159.580	7.128.004	7.595.104	7.643.011	7.172.645	7.172.645	7.118.205	7.172.645	7.172.645	7.172.645
	Handhaving	150.000	0	0	0	0	150.000	0	0	0	0	0
	Natuur en milieu	56.465	56.465	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Nauerna	1.448.244	798.244	650.000	0	0	0	0	0	0	0	0
	Parkeren	2.025.000	875.000	175.000	0	0	175.000	0	800.000	0	0	0
	Riolen	22.245.466	4.418.465	-329.222	-215.499	-650.117	2.690.511	7.986.259	4.595.235	3.369.548	380.286	0
	Vastgoed	8.269.404	3.260.491	1.463.957	1.220.753	768.752	640.982	231.723	0	382.746	300.000	0
	VRI/OV	28.983.036	2.379.377	2.467.026	3.060.427	5.077.448	2.400.064	2.401.153	1.637.897	3.699.015	1.540.993	4.319.636
	Waterhuishouding	11.650.268	1.165.027	1.165.027	1.165.027	1.165.027	1.165.027	1.165.027	1.165.027	1.165.027	1.165.025	1.165.027
	Wegen en Verkeer	132.078.269	10.274.578	9.631.476	11.705.710	9.556.051	11.865.635	11.097.479	14.651.502	18.128.688	18.511.622	16.655.528
	Totaal	350.341.874	37.105.594	38.274.999	33.365.039	31.689.303	32.133.484	38.703.793	33.559.046	37.746.849	35.101.751	32.662.016
06	Veiligheid, handhaving en publieke dienstverlening											
	Handhaving	971.122	330.122	98.000	55.000	127.000	0	225.000	0	0	136.000	0
	Totaal	971.122	330.122	98.000	55.000	127.000	0	225.000	0	0	136.000	0
07	Bestuur en financiën											
	Facilitair	7.151.834	5.026.834	223.000	138.000	0	315.000	517.000	637.000	220.000	75.000	0
	ICT	10.832.000	850.000	1.802.000	1.075.000	713.000	1.532.000	1.925.000	1.249.000	683.000	943.000	60.000
	Vastgoed	3.500.000	0	3.500.000	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal	21.483.834	5.876.834	5.525.000	1.213.000	713.000	1.847.000	2.442.000	1.886.000	903.000	1.018.000	60.000
	Totaal Burap en Kaderbrief	701.210.143	74.827.044	66.944.497	60.337.262	73.724.538	79.113.499	91.115.878	72.484.584	65.245.930	63.181.383	54.235.528

Tabel D Te autoriseren investeringsvolumes 2023 per programma

Programma	Investeringsom '22-'31	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Totaal programma 01	2.693.527	63.527	1.055.000	0	260.000	0	0	1.055.000	0	260.000	0
Totaal programma 03	325.719.786	31.450.967	21.991.498	25.704.223	40.935.235	45.133.015	49.745.085	35.984.538	26.596.081	26.665.632	21.513.512
Totaal programma 05	350.341.874	37.105.594	38.274.999	33.365.039	31.689.303	32.133.484	38.703.793	33.559.046	37.746.849	35.101.751	32.662.016
Totaal programma 06	971.122	330.122	98.000	55.000	127.000	0	225.000	0	0	136.000	0
Totaal programma 07	21.483.834	5.876.834	5.525.000	1.213.000	713.000	1.847.000	2.442.000	1.886.000	903.000	1.018.000	60.000
Totaal programma's	701.210.143	74.827.044	66.944.497	60.337.262	73.724.538	79.113.499	91.115.878	72.484.584	65.245.930	63.181.383	54.235.528

2.2 Uitbreidingsinvesteringen

Uitbreidingsinvesteringen zijn investeringen of bijdragen ten behoeve van de ontwikkeling van nieuwe activiteiten of expansie van de huidige activiteiten. Het betreffen:

- Gebiedsgerichte investeringen (ontwikkellocaties en stedelijke vernieuwingslocaties);
- Infrastructurele projecten;
- Maatschappelijke voorzieningen voor zover het niet gaat om vervangingsinvesteringen of onderhoud.

De besluitvorming over uitbreidingsinvesteringen ten laste van het Investeringsfonds vindt in drie stappen plaats. Iedere stap vraagt besluitvorming door de raad.

- Plaatsing van een investering op de wensenlijst;
- Het reserveren van een bedrag binnen het fonds om de investering mogelijk te maken;
- De kredietaanvraag voor de investering voorleggen aan de raad.

De wensenlijst is een lijst van uitbreidingsinvesteringen waar de raad toe heeft besloten dat deze in aanmerking komen om (in de toekomst) gedekt te worden uit het Investeringsfonds. De wensenlijst kan meer projecten bevatten dan de in het Investeringsfonds aanwezige dekking. Het vermelden van een project op een wensenlijst is onvoldoende om tot uitvoering over te kunnen gaan.

Bij een reservering binnen het Investeringsfonds is de raad akkoord gegaan met verdere voorbereidingen van de investering en het uitwerken van een kredietvoorstel. Een reservering alleen is onvoldoende om tot daadwerkelijke uitgaven over te gaan. Integrale afweging van de gereserveerde uitbreidingsinvesteringen vindt in combinatie met de wensen ieder jaar plaats bij de voorjaarsnota en de begroting. Het financieel kader daarbij wordt bepaald door de omvang van het Investeringsfonds.

Bij de geautoriseerde uitbreidingsinvesteringen met kredietbesluit heeft de raad eerder kredietverstrekkingen gedaan en is het college gemandateerd tot het doen van uitgaven. Een kredietbesluit mag op elk moment aan de raad worden aangeboden. Voor eventuele bijstellingen op de eerder afgegeven kredieten worden in deze Kaderbrief aanvullende kredietvoorstellen ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. De kapitaallasten van de uitbreidingsinvesteringen worden gedekt vanuit het Investeringsfonds.

Projecten met kredietbesluit

Voor de volgende uitbreidingsinvesteringen zijn kredietbesluiten genomen, waardoor de uitvoering is of kan worden gestart. In de burap 2022 (2022/10278) is een toelichting te vinden op deze kredieten (zie <https://financien.zaanstad.nl>). Het besluit tot bijstellingen van de kredieten is onderdeel van de vaststelling van de burap 2022 door de raad.

Bedragen * €1.000

Prog r.	Raadsbesluit	Projecten	tm 2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031 e.v.	21.2	22.1	Verschil
1	2017/15618	IHP Programma (Kreekrijk OR)	380	70										450	450	0
	2017/15618	IHP Programma (Kreekrijk OR) verwijder en herstelkosten tijdelijke huisvesting	222	15				360						597	597	0
	2017/15618	IHP Programma (Kreekrijk gebouw)	20.048											20.048	20.048	0
	2017/15618	IHP Programma (o.a. Inverdan school)	1.491	1.900	242	2.924	1.124	1.268	1.774					8.560	10.722	2.163
	2017/15618	IHP Programma (Inverdan 1e inrichting)	0		111		76							186	188	1
2	2018/11257	Uitvoeringsagenda Toerisme	122	118										240	240	0
	2021/5845	Uitvoeringsagenda Toerisme (aanleg steigers)	132	68										200	200	0
3	2014/26609	Sportpark De Omzoom	7.150	148			60							7.358	7.358	0
	2017/30073	Hockeyclub 'De Kraaien'	418	2.100	2.627									4.790	5.145	355
	2021/24110	Huis van de Wijk (Buurthuis Poelenburcht)	0				976	800						0	1.776	1.776
	2021/24813	Sportpark Hoornseveld	1.311	11.810	5.759									0	18.880	18.880
4	2017/6080	Kwaliteit bestaande woningvoorraad	2.445	600	600	600	255							4.500	4.500	0
	2017/42225	Inverdan Dam en omgeving	0				100							100	100	0
	2016/110866	Hembrugterrein (openbare verlichting)	0	16	64									40	80	40
	2012/197517	Hembrugterrein (riolering, aanlegplein)	1.236	196	784									2.256	2.216	-40
5	2011/49084	Hoogwaardig openbaar vervoer (HOV)	159	150	125	125	125	67						751	751	0
	2014/187256	Kwaliteitsimpuls sluis	308	50	542									900	900	0
	2020/11042	Brug Zijkanaal H	62		762	762								1.586	1.586	0
	2014/187256	Fietsenstalling Centrum omgeving DAM	161	50	366	423								1.000	1.000	0
	2018/5154	Busbrug 24 uur openstelling, geluidmaatregelen en no regret maatregelen	782	300	958									2.040	2.040	0

2020/11042	Bereikbaarheidsdeal Avant - planvoorbereiding	966												1.169	966	-203
2020/31531	Bereikbaarheidsdeal Avant - realisatie	160	10.848	460	460	460	460							10.345	12.848	2.503
2021/10255	Bereikbaarheidsdeal - planvoorbereiding Afwaardering A7	60	240	100										300	400	100
2021/10255	Verbindingsweg Dorpsstraat - Communicatieweg	105	195											300	300	0
2021/9020	Verkeersveiligheid	113	387											500	500	0
	subtotaal	37.832	29.261	13.501	5.294	3.176	2.955	1.774	0	0	0	0	0	68.216	93.792	25.576
	Totaal afgesloten projecten	51.987												51.987	51.987	
Uitgaven cumulatief		89.819	119.080	132.581	137.874	141.050	144.005	145.780	145.780	145.780	145.780	145.780	145.780	120.203	145.780	25.576

Projecten met reservering binnen het Investeringsfonds

Voor de projecten met een reservering in het Investeringsfonds kunnen kredietbesluiten worden voorgelegd bij de raad. Kredieten zijn inmiddels verstrekt voor het Huis van de Wijk (Buurthuis Poelenburcht) met raadsbesluit [2021/24110](#) en voor Sportpark Hoornseveld met raadsbesluit [2021/24813](#). Daarom zijn deze twee projecten overgeheveld van de lijst met reserveringen naar de lijst met kredietbesluiten.

(bedragen * €1.000)

Progr.	Raadsbesluit	Projecten	tm 2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031 e.v.	21.2	22.1	Vershil
2	2017/42225	Uitvoeringsagenda Toerisme			210									210	210	0
3	2017/42225	Buurthuis Poelenburcht			0									1.680	0	-1.680
	2019/21293	Maatschappelijke voorzieningen Zaanstad Noord (cultuurzaal)				250								250	250	0
	2019/21293	Maatschappelijke voorzieningen Zaanstad Noord (openbare ruimte)		100										100	100	0
	2020/11042	Nieuw wijkcentrum de Pelikaan				999								700	999	299
	2019/21293	Sportpark Hoornseveld												16.705	0	-16.705
4	2013/103017	IKEA/Zuiderhout	65	0	3.603	972								4.640	4.640	0
	2021/10255	Kogerveld – Versterken groene parkzoom	0	425										250	425	175
	nieuw	Gebiedsontwikkeling Centrum 't Kalf		200										0	200	200
5	2017/42225	Opwaardering Bodecentrumkade / Zaantheater					150							150	150	0
	2009/17027	A8/A9							600	6.700	6.700			14.000	14.000	0
	2018/35389	Bereikbaarheidsdeal Afwaardering A7			100	2.537								1.837	2.637	800

2018/35389	Bereikbaarheidsdeal Guisweg					3.700	10.373						10.373	14.073	3.700
2018/35389	Bereikbaarheidsdeal Overig								1.383				1.383	1.383	0
2021/10255	Verbindingsweg Dorpsstraat - Communicatieweg			850	850								1.700	1.700	0
	Subtotaal	65	725	4.763	5.608	3.850	10.373	600	8.083	6.700	0	0	53.978	40.767	-13.211
	Cumulatief	65	790	5.553	11.161	15.011	25.384	25.984	34.067	40.767	40.767	40.767			

Uitvoeringsagenda Toerisme

In de uitvoeringsagenda toerisme 2016-2019 stonden een aantal acties die nog niet (geheel) zijn uitgevoerd. Deze worden in de nieuwe toeristische visie meegenomen ter uitvoering. Hiervoor is in het Investeringsfonds een bedrag gereserveerd van € 0,2 miljoen. Een projectleider is aan de slag gegaan om locaties te onderzoeken voor een camperplaats en hiervoor een voorstel tot realisatie op te zetten in samenwerking met de markt. In het geheel gaat het om:

- Camperplaatsen

Voor de aanleg van een camperplaats heeft de raad gekozen om de bestaande plek op te heffen. Daarbij is door het college toegezegd om plekken te onderzoeken en lokale ondernemers en de NKC hierbij te betrekken. Het opgenomen bedrag (€ 0,15 miljoen) wordt ingezet nadat een concrete locatie wordt aangewezen en het project wordt uitgevoerd. De projectleider zal middels een investeringsbesluit de raad verzoeken het krediet vrij te geven ten behoeve van realisatie.

- Ontsluiting Monethuis

Op dit moment wordt het Monethuis ontsloten via de Zaan via een tijdelijke pontonboot. Deze verbinding is tijdelijk en kan worden vervangen door een structurele verbinding. Er worden gesprekken met de Stichting Monet in Zaandam gevoerd over de mogelijkheden, het ontwerp en de financiering van het geheel. Voor de ontsluiting tot aan het Monethuis staat een bedrag van € 0,06 miljoen voor cofinanciering gereserveerd. Wanneer het ontwerp klaar is, zal een begroting worden gemaakt van de feitelijke kosten en zal verdere dekking van deze kosten met de stichting worden onderzocht.

Maatschappelijke voorzieningen Zaanstad Noord (cultuurzaal) en nieuw wijkcentrum de Pelikaan

De MAAK analyse van Zaanstad Noord en het vervolgonderzoek 'Wensbeeld van maatschappelijke en culturele voorzieningen in Zaanstad Noord (2020/1577)' hebben laten zien dat er behoefte is aan een cultuur-maatschappelijke voorziening in dit gebied.

Na een positieve zienswijze van de gemeenteraad in april 2020 is het haalbaarheidsonderzoek gestart naar de bouw van een Cultuurzaal (een goed geoutilleerde uitvoeringszaal voor middelgrote culturele voorstellingen) in combinatie met de nieuwbouw van wijkcentrum de Pelikaan op het Durghorstplantsoen. Vanuit het oogpunt van ruimtelijke efficiency en betaalbaarheid delen de cultuurzaal en de nieuwe Pelikaan voorzieningen als entree, garderobe, toiletten en foyer/barruimte. Beide zijn daarmee onlosmakelijk met elkaar verbonden en worden gerealiseerd in combinatie met sociale woningbouw van Parteon. Van de opgevoerde investering is € 0,25 miljoen bestemd voor de realisatie van de cultuurzaal, in aanvulling op het bedrag dat reeds is gereserveerd in de cultuurbegroting. Aanvullend wordt rekening gehouden met een bijdrage van € 1,0 miljoen aan de afbouw van de nieuwe Pelikaan

([2020/3499](#)). Deze investering is nodig om de exploitatielasten voor de Pelikaan in de toekomst betaalbaar te houden. De reservering is verhoogd met € 0,3 miljoen vanwege een opslag voor de btw en voor prijsindexatie. Het totale bedrag wordt in 2024 ingezet.

Maatschappelijke voorzieningen Zaanstad Noord (openbare ruimte)

Het Perspectief MAAK.Noord laat verder zien dat ook in de openbare ruimte met een aantal aanpassingen nieuwe mogelijkheden voor ontmoeten gecreëerd kunnen worden. Gezien de ontwikkelingen en de bevolkingstoename in dit deel van de stad is het van belang dat het sociale weefsel goed functioneert en dat ook de (circa 5.000) nieuwe Zaanse optimaal mogelijkheden hebben om deel te worden van deze gemeenschap(en). De maatschappelijke / culturele / sport voorzieningen moeten daar een belangrijke bijdrage aan leveren. De precieze maatregelen zijn afhankelijk van bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak, maar er wordt aan de volgende ingrepen gedacht:

- In 2022 worden verschillende huisvestingsscenario's onderzocht voor de Groote Weiver (voor na 2023).
- Fitness-rondje in openbaar gebied Noord, waarbij ondermeer het bedrijventerrein Molletjesveer en Noorderveld en Noordsterpark betrokken worden.

De varianten zitten in de locatiekeuzes en het al dan niet combineren van functies. Voor deze onderdelen is in 2022 een bedrag van € 0,025 miljoen gereserveerd voor de Groote Weiver en € 0,075 miljoen voor Fitness-rondje.

IKEA/Zuiderhout

De financiële afspraken tussen de gemeente en IKEA zijn vastgelegd in een anterieure overeenkomst die is ondertekend op 24 juni 2013. In 2014 en 2015 zijn zes aanvullende allonges ondertekend. In deze anterieure overeenkomst is onder andere afgesproken dat IKEA bijdraagt in de realisatie van de ontsluiting van het gebied (de verwerving van percelen en aanleg van de doorsteek naar de provinciale weg). IKEA heeft inmiddels aangegeven de nieuwe IKEA-vestiging niet volgens de oorspronkelijke opzet te realiseren, maar wat IKEA wel wil realiseren hebben zij nog niet aangegeven. De gemeente werkt aan een gebiedsvisie voor Zuiderhout, nodig om de afwegingen in beeld te brengen voor het al dan niet realiseren van de noordelijke ontsluiting in het gebied. In de eerste helft 2022 wordt via een raadsinformatiebrief de stand van zaken aan u voorgelegd.

Aanjaaginvesteringen Openbare ruimte Kogerveld – Versterken groene parkzoom

Voor onderstaande ontwikkelingen wordt gevraagd om de € 0,175 miljoen die nu is opgenomen als wens inzake aanjaaginvesteringen Openbare ruimte Kogerveld over te zetten naar deze specifieke investeringen, omdat het ernaar uitziet dat de kosten hier hoger worden. Het bedrag van € 0,425 miljoen is gereserveerd om uitvoering te kunnen geven aan de wens om de parkzone onder de hoogspanningsleiding tussen het station Kogerveld en de Jagersplas te versterken. In het Perspectief is de wens opgenomen deze groene parkzoom te versterken door de diverse gebouwtjes die hun functie hebben verloren en in de groene randen van de buurt staan af te breken. Ook in de concept gebiedsvisie voor het station Kogerveldwijk is dit opgenomen. De gelegenheid lijkt zich voor te doen om over te gaan tot verwerving, sloop en groene inrichting van een vervallen gebouw op een markante plek. Om een concreet voorstel te kunnen doen zal eerst nog overeenstemming moeten worden bereikt met de huidige eigenaar, een inrichtingsplan worden opgesteld en slooprading worden opgesteld. Een uitgewerkt plan zal in het kader van een kredietaanvraag worden voorgelegd.

Gebiedsontwikkeling Centrum 't Kalf

Het gebied in en rond winkelcentrum Drielse Wetering vraagt om een integrale aanpak. Het gebied verliest zijn aantrekkingskracht voor bewoners en ondernemers en er zijn zorgen over de veiligheid. Er wordt nu gewerkt aan een ruimtelijk programma van eisen (RPE) ten behoeve van de gebiedsontwikkeling. We bekijken in samenspraak met ondernemers en bewoners welke maatregelen wij nu al kunnen treffen rondom veiligheid en in de openbare ruimte zodat de situatie in het gebied niet verslechtert. Daarbij gaat het om 'no-regret' maatregelen vooruitlopend op de vaststelling van het RPE, zoals meer cameratoezicht en fietsen anders parkeren.

Voor deze maatregelen is eerder een bedrag van € 0,2 miljoen opgenomen als wens binnen het Investeringsfonds, die we nu graag vooruitlopend op het vaststellen van het RPE willen omzetten naar een reservering in het jaar 2022. Om vervolgens daarvoor aan de raad een voorstel voor te leggen om het krediet beschikbaar te stellen.

Voor de gebiedsontwikkeling Centrum 't Kalf is een bestuursopdracht opgesteld die nu wordt uitgevoerd. In de gebiedsontwikkeling bekijken we de huidige sporthal, winkelcentrum/buurthuis en woningbouw in samenhang en ontwikkelen we, samen met partners, een plan waarmee het gebied een grote impuls krijgt voor leefbaarheid, sfeer, woningbouw etc.

Opwaardering Bodecentrumkade / Zaantheater

Bij het project opwaardering bodecentrumkade / Zaantheater wordt voor de ombouw van de lift en de trapopgang een andere materialisering toegepast. Met de beoogde uitvoering wordt de ruimtelijke kwaliteit, die in het centrumgebied is ingezet, ook in het gebied rond de sluizen consistent doorgezet. Deze loopt mee met de herinrichting van de Dam en omgeving. De herinrichting staat gepland voor 2024/ 2025.

A8/A9

Op 31 januari 2022 heeft Provinciale Staten ingestemd met het Landschapsplan Stelling van Amsterdam/A8-A9. Daarmee is voor het eerst draagvlak bereikt voor een tracé en de inpassing. De zorgvuldige inpassing maakt de verbinding A8/A9 mogelijk en versterkt tegelijk het landschap en de stelling van Amsterdam. De kans op goedkeuring van Unesco is daarmee zeer groot maar levert wel grote extra financieringsvraag op. De gemeente blijft bij de Provincie Noord-Holland aandringen op een snelle realisatie van de Verbinding A8-A9. De provincie gaat nu in gesprek met het Rijk en de partners om te komen tot een strategie voor de financiering van het project. Uitgangspunt is dat er zicht moet zijn op de financiering voordat gestart wordt met de planuitwerkingsfase. Door de standaard procedures kan het besluit van Unesco op z'n vroegst rond de zomer 2023 genomen worden. Het rijk heeft aangegeven niet verder te willen bijdragen. Er wordt nu onderzocht hoe verder te gaan. De planning van de Provincie (met de stappen van de Planuitwerkingsfase) hebben nu geen data en gaan uit van een inhoudelijk vervolg na de verkiezingen van de provinciale staten op 15 maart 2023. De contractering en uitvoeringsfase zal niet eerder dan 2026 starten.

Bereikbaarheidsdeal

- Afwaardering A7/Prins Bernhardweg

Het project Afwaardering A7/Prins Bernhardweg zit in de planvormingsfase. Voor dit project is € 2,2 miljoen in het Investeringsfonds gereserveerd, waarvan inmiddels € 0,4 miljoen als voorbereidingskrediet al beschikbaar is gesteld. Aanvullend is € 1,3 miljoen vanuit de Woningbouwimpuls beschikbaar. De exacte kosten van het project zijn nog niet bekend door noodzakelijke (tijdelijke) maatregelen in het knooppunt Zaandam. Over de precieze invulling daarvan en de financiering lopen nog gesprekken met Rijkswaterstaat waarvan de uitkomsten onder tijds en financiële druk staan. Gezien de stijging van de bouwkosten, de benodigde (tijdelijke) maatregelen in het knooppunt Zaandam, de druk op de budgetten bij Rijkswaterstaat en de Rijkdienst wordt de reservering voor de afwaardering A7 met € 0,8 miljoen verhoogd naar in totaal € 2,6 miljoen.

- Guisweg

Op dit moment bevindt het project Guisweg zich in de tweede fase van de planstudie waarbij de vervoersregio Amsterdam namens alle partners de trekker is van het project. De planstudie volgt de verkenningsfase op die in februari 2019 is afgerond. De gemeente werkt samen met vervoersregio Amsterdam, ProRail, Rijkswaterstaat, het ministerie van Infrastructuur en Milieu en de Provincie Noord-Holland. In de BOK (bestuurlijke overeenkomst) die in 2019 is afgesloten zijn afspraken gemaakt over de kosten van de planstudie fase die nu loopt om te komen tot een voorkeursalternatief. Naar verwachting wordt het resultaat van fase 2A van de planstudie, het voorlopig voorkeursalternatief, na de zomer van 2022 vastgesteld. In fase 2B wordt het voorlopig voorkeursalternatief verder uitgewerkt tot definitief voorkeursalternatief (planning vaststelling: begin 2023). Na de planstudie fase volgt de planuitwerkingsfase en de realisatiefase welke gedekt worden uit het taakstellende budget van € 130 miljoen. Zowel de planuitwerking- als de realisatiefase vragen capaciteit van de gemeentelijke organisatie, maar ook van de organisatie van de betrokken partners. De apparaatskosten van de Zaanse organisatie in de volgende fase dient gedekt te worden uit het Investeringsfonds. De wijze van organiseren en het ramen daarvan wordt in het najaar 2022 uitgewerkt en onderdeel van de vaststelling van het definitief voorkeursalternatief. Deze kosten vallen niet onder het taakstellend budget van € 130 miljoen. De kosten van het project zijn opnieuw geraamd en pasten binnen het oorspronkelijke gehanteerde prijspeil van 2018 voor het taakstellende budget. De actualisatie naar prijspeil 2021 en bijstellingen in de ramingen op de risico's geeft een kosten indicatie die € 43 miljoen hoger uit valt dan het taakstellend budget. Momenteel wordt met alle partijen de benodigde aanvullende dekking besproken. Conform de huidige kostenverdeling betekent dat er een aanvullende Zaanse bijdrage van € 3 miljoen nodig is (zie raadsinformatiebrief MER-alternatieven PlanMER Planstudie Guisweg, 2021/27692). Voor wat betreft de apparaatskosten is er boven op de benodigde € 0,212 miljoen uit het PRI-budget nog € 0,155 miljoen aan extra apparaatskosten 2022 voor de planstudie in de Burap 2022 opgenomen vanwege de langere doorlooptijd en extra inzet op een goede ruimtelijke inpassing en kader vanuit Zaanstad die rekening houdt met de ambities op langere termijn en raakvlakken met huidige ontwikkelingen in het gebied. Voor de apparaatskosten tijdens de uitvoering is € 0,7 miljoen noodzakelijk. Dit heeft geleid tot een bijstelling van € 3,7 miljoen.

- Overig

De middelen onder 'Overig' zijn in het kader van de Bereikbaarheidsdeal gereserveerd voor investeringen in fiets- en OV-maatregelen en mobiliteitsmanagement.

Verbindingsweg Dorpsstraat - Communicatieweg

Bij de vaststelling van de Begroting 2021 heeft de gemeenteraad [Amendement M](#) *Verbetering ontsluiting Dorpsstraat Assendelft d.m.v. aangaan partnerschap* aangenomen. Met dit amendement is de raad akkoord gegaan met de opname van een nieuwe wens van maximaal € 2 miljoen voor investeringen ten behoeve van de verbetering van de ontsluiting van de Dorpsstraat in Assendelft. Dit in de vorm van het project 'Verbindingsweg Dorpsstraat - Communicatieweg'. Inmiddels is deze wens voor € 1,7 miljoen omgezet in een reservering en voor € 0,3 miljoen in een kredietverlening voor de planvoorbereiding in 2021. Het totale project kost € 4 à 5 miljoen. De provincie Noord Holland en de Vervoerregio Amsterdam zijn bereid elk € 1,3 miljoen bij te dragen. Daarnaast is het Rijk nog een potentiële dekkingspartner. Op korte termijn zal er een krediet worden aangevraagd voor de totale realisatiefase.

Projecten op de wensenlijst*(bedragen * €1.000)*

Progr.	Raadsbesluit	Projecten	tm 2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031 e.v.	21.2	22.1	Verschil
3	MPG 18.2	Maatsch. voorzieningen a.g.v. de groei van de stad		2.006	1.517	5.037	4.845	11.101	8.319	7.647	3.792	2.000	715	10.062	46.981	36.919
	2021/10255	De Grote Weiver				700								700	700	0
	nieuw	Poppodium												0	PM*	PM*
4	MPG 16.2	Kwaliteit bestaande woningvoorraad					345	600	600	600	600	600	7.155	10.500	10.500	0
	MPG 16.2	Aanjaag investeringen openbare ruimte Kogerveld												175	0	-175
	2019/21293	Gebiedsontwikkeling Centrum 't Kalf			650	650								1.500	1.300	-200
	2021/10255	Sporthal				1.500	8.000							8.000	9.500	1.500
5	MPG 16.2	Fietsverbindingen/langzaam verkeer (uitv. fietsnota)				1.300	1.500	1.500	1.500					5.800	5.800	0
	2020/23043	Reconstructie rondweg de Busbrug			2.400									2.000	2.400	400
	nieuw	Figaro					3.870							0	3.870	3.870
		Subtotaal	0	2.006	4.567	9.187	18.560	13.201	10.419	8.247	4.392	2.600	7.870	38.737	81.051	42.314
		Cumulatief	0	2.006	6.573	15.760	34.320	47.521	57.941	66.188	70.580	73.180	81.051			

* Het college gaat vooralsnog uit van een bandbreedte van € 6 tot 12 miljoen voor de realisatie van een Poppodium. In de verdere uitwerking naar de begroting 2023 zal meer duidelijk worden over het benodigd bedrag.

Maatschappelijke voorzieningen a.g.v. de groei van de stad

Met de voorziene groei van het aantal woningen in de stad is het nodig om ook de maatschappelijke voorzieningen mee te laten groeien. Bij maatschappelijke voorzieningen gaat het om voorzieningen voor o.a. onderwijshuisvesting, sport, welzijn, cultuur en ontmoeten. Deze opgave komt steeds beter in beeld. Eind 2021 werd door het college het Maatschappelijk Voorzieningenmodel met referentienormen vastgesteld. Hiermee is in beeld te brengen hoeveel ruimte

(vierkante meters) nodig is voor de belangrijkste typen voorzieningen bij de geplande groei van het aantal woningen. De behoefte voor primair en voortgezet onderwijs wordt opgenomen in het MeerjarenInvesteringsplan. De overige investeringen zullen grotendeels gedekt moeten worden uit het Investeringsfonds, die een jaarlijkse reeks heeft in de wensenlijst. Deze reeks is naar boven bijgesteld, op basis van de actuele woningbouwprognoses van de komende tien jaar. Eerder werd geraamd met geringere aantallen woningen. Ook is nu gebruik gemaakt van een modelmatige en globale inschatting van (stijgende) bouwkosten. Hiervoor is in totaal € 47 miljoen opgenomen. Dit is inclusief bijkomende kosten (VAT, bouwrijp maken, inrichtingskosten, onvoorzien) en BTW. De benodigde bedragen zullen de komende jaren geleidelijk toenemen en zijn sterk afhankelijk van het voorziene tempo van de verstedelijking en de gebiedsontwikkeling.

De raad heeft op 8 juli 2021 besloten tot een bijdrage uit het Transformatiefonds voor een omvang van € 25,3 miljoen om de versnelling in het bouwen van nieuwe woningen in Zaanstad Noord, de Kogerveldwijk (Midden) en Zaandam Centrum te kunnen waarmaken. Er is een raadsvoorstel in voorbereiding over de maatschappelijke voorzieningen voor deze gebiedsontwikkelingen in relatie tot het toevoegen van 9.546 extra woningen. Hierbij worden de mogelijkheden afgewogen daarvoor ook een beroep te doen op het Transformatiefonds.

De Grootte Weiver

De Grootte Weiver is op dit moment gehuisvest op het PWN-terrein. Hun huurcontract loopt af in 2023. In overleg met de eigenaar van het terrein, ZVH, is een scenariostudie uitgevoerd naar de mogelijkheden voor herontwikkeling. Hierbij is ook cultuurhistorisch onderzoek gedaan, waaruit blijkt dat het complex hoge erfgoedwaarde heeft. Tegelijkertijd is er de wens hier sociale woningbouw te plegen en heeft De Grootte Weiver aangegeven het liefst op deze locatie te willen blijven. De keuze die hierin uiteindelijk gemaakt zal moeten worden is mede afhankelijk van bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak. In een eerder stadium is onderzoek gedaan naar mogelijke huisvesting van De Grootte Weiver op andere locaties. Hieruit is gebleken dat het lastig is een locatie te vinden die past bij de activiteiten en het profiel van De Grootte Weiver. Enkele mogelijkheden zijn nader onderzocht, waarbij duidelijk werd dat het budget dat al gereserveerd is voor de herhuisvesting van De Grootte Weiver onvoldoende is. Een vergelijkbaar beeld kwam uit die scenario's voor het PWN terrein die uitgaan van behoud van De Grootte Weiver op deze locatie. Vanwege de combinatie met woningbouw/andere functies moet er in dat geval onder andere geïnvesteerd worden in geluidsisolatie.

In de cultuurbegroting staat een investeringsbedrag van € 0,5 miljoen gereserveerd voor herhuisvesting van De Grootte Weiver. In aanvulling hierop is een bedrag van € 0,7 miljoen opgenomen als wens voor het Investeringsfonds.

In afwachting van besluitvorming over het PWN terrein is het lastig te zeggen wanneer deze investering precies gedaan zal moeten worden. Er is een startnotitie voor de PWN-locatie in voorbereiding die het college naar verwachting voor de zomer aan de raad ter besluitvorming voorlegt. Vooralsnog is de inschatting dat het bedrag in 2024 benodigd is.

Nieuwe wens: Poppodium

In het coalitieakkoord 2022-2026 Slagen maken is opgenomen dat een nieuw poppodium op als wens in het Investeringsfonds. De kosten en planning moet nader onderzocht worden.

Kwaliteit bestaande woningbouw

In de afgelopen periode hebben de werkzaamheden binnen het programma zich vooral gericht op het informeren en activeren van particuliere eigenaren om de fundering van hun woning te herstellen. De bestede en gereserveerde (reservering landelijk fonds funderingsherstel) middelen zijn hier grotendeels voor bedoeld. Ervaringen van de afgelopen jaren laten echter ook zien dat de problematiek langdurig en complex is en niet alleen met deze aanpak valt op te lossen. De behoefte om in oudere woningen noodzakelijke investeringen te doen stapelen zich op. Voor de toekomst moet rekening worden gehouden met andersoortige investeringen.

Allereerst zal blijken dat als de problematiek rondom duurzaamheid en 'van het aardgas af' bij de funderingsproblematiek wordt 'opgeteld' het onder aan de streep meer realistisch is om de oude woningen te slopen en nieuwe duurzame woningen terug te bouwen. In de afgelopen jaren zijn de mogelijkheden hiervoor al op verschillende manieren verkend, maar een echte oplossing om dit financieel haalbaar te maken was er niet. Er blijft tot nu toe een onrendabele top welke voor een particuliere eigenaar niet is te financieren. Door financieringsstromen te combineren (landelijk, provinciaal, gemeentelijk, zowel voor fundering en als voor duurzaamheid) komt deze oplossing wel steeds dichterbij. In samenwerkingsverband met bouwend Nederland en RVO is Zaanstad in 2020 een pilot gestart. In 2021 zijn twee oude woningen met gestapelde problematiek gesloopt en zijn er twee nieuwe NOM woningen voor teruggebouwd. De pilot heeft laten zien dat het in een aantal gevallen financieel rendabel is om de gestapelde problematiek met sloop en nieuwbouw aan te pakken. Financieel gezien zal dit zeker niet voor alle situaties haalbaar uitpakken. Het moet dan ook als aanvulling op de bestaande aanpak worden gezien.

De problematiek rondom funderingen en duurzaamheid speelt vaak voor gehele blokken en gehele wijken waar alle woningen vooroorlogs zijn en deels in particulier bezit zijn en deels corporatiebezit. In het traject Zeeheldenbuurt wordt ervaren dat het moeilijk is deze kansen met elkaar te pakken. Vanuit de zoektocht naar vernieuwing van de wijk is hier uiteindelijk door de particuliere eigenaren en de corporatie gekozen voor herstel van de funderingen en het opknappen van de bestaande woningen.

Aanjaaginvesteringen Openbare ruimte Kogerveld

Het bedrag van € 0,175 miljoen stond voor 2022 op de wensenlijst voor toekomstige maatregelen in de omgeving van het Station Kogerveld, maar kan er nu vanaf worden gehaald. In combinatie met de door raad vastgestelde gebiedsvisie voor het stationsgebied (2021/19893), de middelen die vanuit de Woningbouwimpuls zijn toegekend voor herinrichting van het stationsplein en de subsidieaanvragen inzake Bereikbare Steden die onderweg is, wordt er nu een ander spoor gevolgd voor de mogelijke financiering. De infra-ingrepen uit het gebiedsplan Zaanstad (Bereikbare Steden) worden besproken met de VRA. Daarnaast loopt ook nog de aanvraag t.l.v. de Uitvoeringsagenda SBAB. Maar voor beiden is er nog geen uitsluitsel. Het voorstel is het bedrag van € 0,175 miljoen niet meer op de wensenlijst te houden maar het toe te voegen aan de reservering voor het versterken van de groene parkzoom.

Gebiedsontwikkeling Centrum 't Kalf

Zie de toelichting bij 'Reserveringen'.

Sporthal

Het lopende project over het al dan niet vernieuwen van sporthal de Tref wordt meegenomen in de gebiedsontwikkeling Centrum 't Kalf. Inmiddels is duidelijk geworden dat het vervangen van de huidige sporthal door een veel kleinere gymzaal zal leiden tot een ruimtetekort voor de verenigingen die momenteel gebruik maken van de sporthal. Dat nemen we mee in de overwegingen bij de keuze voor een sporthal of gymzaal. Die keuze, en de exacte plek van de te realiseren voorzieningen, is onderdeel van onderzoek naar de behoeften in de stad op gebied van gymnastiekonderwijs en binnensport. Na de keuze voor het type hal zal een bestuursopdracht worden opgesteld. Het bedrag is met € 1,5 miljoen verhoogd, vanwege de actualisatie naar prijspeil 2022.

Fietsverbindingen/langzaam verkeer (uitv. Fietsnota)

In 2021 is het Zaans Mobiliteitsplan vastgesteld. Dit jaar zal een uitwerking in een Meerjaren Programma Bereikbaarheid worden uitgewerkt. Hierin worden ook gewenste fietsverbindingen opgenomen, waarvoor dit budget zal worden ingezet.

Reconstructie rondweg de Busbrug

Voor 24 uren openstelling busbrug is een krediet beschikbaar gesteld van € 2 miljoen, grotendeels gedekt uit het Investeringsfonds (zie hiervoor bij projecten met kredietbesluit). De aanpassingen richten zich op de rondweg in Westerkoog. Voor de verkeersveiligheid en leefbaarheid blijken echter meer aanpassingen noodzakelijk. Hiervoor is een bedrag van € 2,4 miljoen als wens opgenomen in het Investeringsfonds. Bij de aanvraag voor € 2 miljoen extra krediet voor de 24u openstelling is niet gerekend met de kosten voor te nemen geluidsmaatregelen € 0,2 miljoen. De stikstofproblematiek is oorzaak van uitstel van realisatie en afwikkeling van proces rond stikstofdepositie en geeft € 0,2 miljoen extra proceskosten. Verwacht wordt dat uitvoering eind 2023 en in 2024 plaats kan gaan vinden.

Nieuwe wens: Figaro

De bouwlocatie Figaro is een ontwikkellocatie binnen de gebiedsontwikkeling MAAK.Centrum / Inverdan, aangrenzend aan het Stadhuisplein. Met de ambitie voor een aangename verblijfsplek, een stedelijke fietsvoorziening passend bij een OV knooppunt en een prettige woonomgeving zijn randvoorwaarden geformuleerd die als kader dienen voor de programmatische invulling. Deze randvoorwaarden borgen de publieke toegankelijkheid, het mobiliteitsvraagstuk en een passend woonprogramma. Indien de gemeenteraad instemt met de gevraagde financiële middelen kan de aanbesteding in de markt worden gezet.

Het beoogde programma betreft een openbare bewaakte fietsenstalling van 2400 fietsparkeerplekken ten behoeve van openbaar vervoer reizigers, een commercieel programma en circa 100 woningen. Met de invulling van de locatie Figaro ontstaat een kwalitatieve entree van Zaanstad met prettige route tussen de verschillende (verkeers)niveaus in het gebied. De hoogwaardig ingerichte openbare ruimte herbergt alle functies die horen bij een transferpunt (NS station en busstation), zoals 'Kiss & Ride', taxi's, invalidenparkeerplaatsen en in pandig de comfortabele NS openbare bewaakte fietsenstalling. Deze laatste vloeit voort uit de afspraken die de gemeente in het verleden met de NS heeft gemaakt. Op het niveau van het Stadhuisplein komt een boomgroep en een bron waaruit de waterloop ontspringt.

Bij de aanbesteding wordt uitgegaan van een maximale inschrijfsom. Het bedrag wordt verrekend met subsidies van ProRail en de VRA. Na ontvangst van de subsidies resteert een tekort op de bedragen als gereserveerd in de grondexploitatie Inverdan, waarvoor inzet van het Investeringsfonds benodigd is.

Voeding Investeringsfonds

Bedragen * €1.000

Voeding IF	tm 2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031 e.v.	21.2	22.1	Bijstelling
Reserve Infra: oud tarief met contracten	11.550	610	1.300	1.100	575							15.135	15.135	0
Reserve GKZ: nieuw tarief met contracten	128	473	420	170	515							1.591	1.706	115
Reserve GKZ: nieuw tarief zonder contracten					402	450	1.420	1.420	1.420	1.420	1.420	9.487	9.372	-115
Verkoop vastgoed	11.548	200										7.831	11.748	3.911
Opbrengst abri's	4.283	247	247	247	247	247	247	247	247	247	247	6.753	6.753	0
Algemene middelen	27.873	15.368	3.978	3.978	3.978	3.978	3.978	3.978	3.978	3.978	3.978	67.993	79.043	11.080
Totaal reeds gedoteerd	93.130											93.130	93.130	0
Totaal	148.512	16.898	5.945	5.897	5.765	5.645	5.645	5.645	5.645	5.645	5.645	201.920	216.887	14.967
Cumulatief	148.512	165.410	171.355	177.252	183.017	188.662	194.307	199.982	205.597	211.242	216.887			

Reserve Infrastructurele werken (Infra) en Reserve Gebiedsoverstijgende bestedingen (GKZ).

Het Investeringsfonds wordt onder meer gevoed met bijdragen uit de reserve Infrastructurele werken (Infra) en reserve Gebiedsoverstijgende bestedingen (GKZ). Beide reserves worden gevoed vanuit de bijdragen die de gemeente ontvangt van ontwikkelaars voor bovenwijkse voorzieningen en als het gaat om grondexploitaties dan doet de gemeente van daaruit zelf een bijdrage naar deze reserves. Bij de reserve Infra zijn de bijdragen gebaseerd op de oude vierkantenmeterprijs en bij de reserve GKZ is dit op basis van de nieuwe vierkantenmeterprijs, welke vanaf 21 januari 2021 geldt. Deze bijdragen kunnen pas worden overgeheveld naar het Investeringsfonds als deze daadwerkelijk eerst in de reserve Infra en de reserve GKZ zijn gestort. Storting in de reserves vindt plaats bij realisatie van projecten en op basis van vastgestelde contracten. Daarom is het van belang inzicht te hebben in de bijdragen waar contracten aan ten grondslag liggen. Die opbrengsten kennen immers een grotere zekerheid dan de opbrengsten als gevolg van contracten die nog niet afgesloten zijn. Daarom is in bovenstaande tabel hier onderscheid in gemaakt.

Op 21 januari 2021 is de raad akkoord gegaan met de Nota Gebiedsoverstijgende Kosten Zaanstad ([2020/23226](#)). De nota bepaalt dat projectontwikkelaars een hogere bijdrage (nieuw tarief) gaan leveren aan de bovenwijkse kosten en voorzieningen, zoals infrastructuur. Dit levert de gemeente bij toekomstige gebiedsontwikkelingen extra inkomsten op, die (deels) ten gunste komen van het Investeringsfonds. In deze rapportage zijn de opbrengsten vanaf 2021 in overeenstemming gebracht met de geplande woningbouw (anterieure overeenkomsten en grondexploitaties). De reeks opgenomen onder reserve GKZ *nieuw*

tarief zonder contracten dient nu nog gezien te worden als een taakstellend bedrag omdat daar nog geen contracten voor zijn en daarmee nog onzeker is. Meer informatie over deze ontwikkeling van de reserve Infra is te vinden in het MPG 22.1.

Verkoop vastgoed

De opbrengst uit de verkoop van vastgoed komt ten gunste van het Investeringsfonds. Dit gebeurt pas na daadwerkelijke realisatie van de verkoop. Het verkoopresultaat vastgoed op basis van de jaarrekening 2021 (€ 3,9 miljoen) is toegevoegd aan het Investeringsfonds. In 2022 is tot nu toe een opbrengst van € 0,2 miljoen gerealiseerd.

Opbrengst abri's

De netto reclameopbrengsten van de abri's bedragen jaarlijks ruim € 0,2 miljoen. Deze opbrengsten worden toegevoegd aan het Investeringsfonds. Het huidige Abri-contract loopt t/m 2024. Vanaf 2025 geldt een nieuw contract voor de reclameopbrengsten. Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat de opbrengsten minimaal gelijk zijn als het huidige contract, maar dit bedrag kent enige onzekerheid.

Algemene middelen

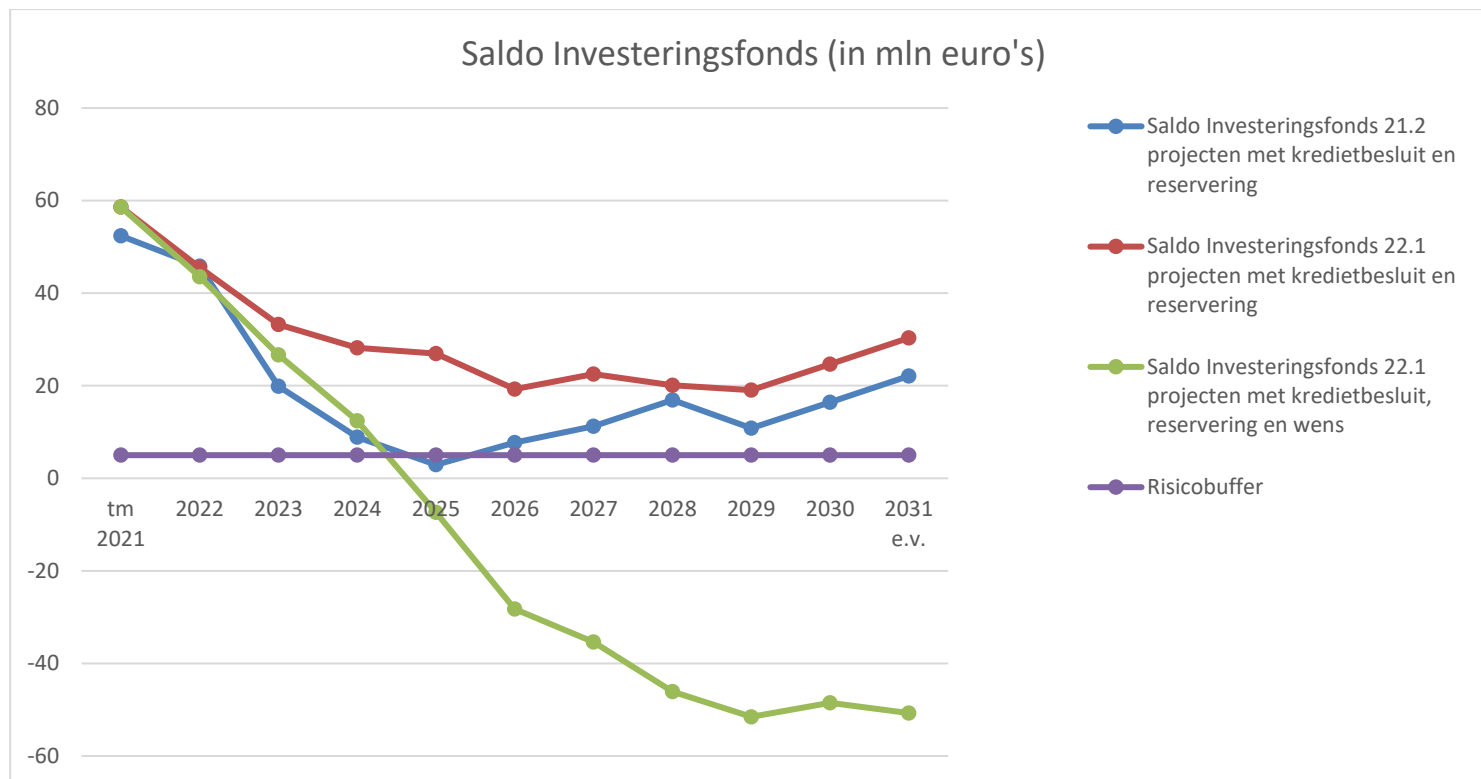
Vanuit de algemene middelen vindt een jaarlijkse dotatie aan het Investeringsfonds plaats ter hoogte van € 4 miljoen. In 2022 is vrijwel het gehele jaarrekeningresultaat 2021 (€ 10,6 miljoen) toegevoegd en een bedrag van € 0,5 miljoen vanuit de Algemene Reserve Grondexploitatie (ARG). Bij de jaarrekening 2021 is de hoogte van de ARG beoordeeld in relatie tot de risicosimulatie voor deze specifieke reserve. Hiervoor geldt dat de reserve wordt opgehoogd indien de stand van de reserve lager is dan 75% van het benodigd bedrag en wordt afgeroomd naar het Investeringsfonds indien de stand hoger dan 125% is (conform de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2021). De stand van de reserve bij de jaarrekening 2021 bedraagt € 8,2 miljoen. De stand van de reserve valt buiten de maximale stand. Er kan daarom € 0,5 miljoen worden toegevoegd aan het Investeringsfonds.

Verloop saldo Investeringsfonds

Deze grafiek laat het verloop van het saldo van het Investeringsfonds zien, ultimo 2021 tot en met ultimo 2031.

De rode lijn in onderstaande grafiek laat het saldo van het Investeringsfonds zien wanneer alle projecten waarvoor een kredietbesluit is genomen en alle projecten op de lijst met reserveringen worden uitgevoerd. De paarse lijn is de risicobuffer. Het saldo in het Investeringsfonds blijft boven de grens van de risicobuffer wanneer alle projecten met kredietbesluit en reserveringen worden uitgevoerd zoals opgenomen in deze rapportage.

In de grafiek is ook zichtbaar dat er met de huidige voorziene dotaties te weinig middelen beschikbaar zijn om alle geïnventariseerde investeringswensen te kunnen uitvoeren. Dit is de groene lijn. Deze ontwikkeling illustreert de noodzaak tot prioritering, fasering dan wel tot bijstelling van de investeringsambities.

2.3 Investerings Transformatiefonds

Vanaf 2017 wordt de vrijvallende ruimte in de begroting als gevolg van het verplicht activeren van investeringen met maatschappelijk nut (rijksregelgeving) gereserveerd in het zogeheten Transformatiefonds. Het Transformatiefonds maakt een versnelling in de realisatie van extra woningen mogelijk. Door eigen publieke investeringen kan Zaanstad in bepaalde situaties een doorbraak bewerkstelligen in de ontwikkeling van vaak complexe binnenstedelijke woningbouwlocaties. Het Transformatiefonds kan echter niet vrijblijvend worden ingezet. Bij aanwending van deze middelen zal de gemeente immers extra moeten lenen. Wanneer de middelen niet financieel 'renderen' heeft dit een permanent opwaarts effect op de leningenportefeuille met alle rente-effecten en risico's die daarmee gepaard gaan. De gemeente hanteert daarom een strenge set spelregels en criteria voor de inzet van deze middelen, teneinde de financiële positie van de gemeente op langere termijn niet te laten verslechteren. Deze spelregels zijn opgenomen in de [Financiële Verordening 2019](#). Een van de spelregels is dat de totale bijdrage niet groter mag zijn dan € 10.000 per extra gerealiseerde woning.

Hieronder is een overzicht gegeven van de besluiten die tot op heden zijn genomen over de inzet van het Transformatiefonds.

Jaar verstreking	Project	Raadsbesluit	Aantal extra woningen	Maximaal toegekend bedrag	Uitbetaald / begrote bijdrage (t/m 2022)
2017	Mauritsstraat	2017/38566	150	(geheim)	(geheim)
2018	Verkadebuurt	2018/11435	400	€ 1.640.000	€ 0 (geen bijdrage nodig)
2019	Meneba	2019/17123	630	€ 1.000.000 garantstelling	0
2019	Hofwijk Noord - fase 1 (Kan Palen)	2019/25032	702	€ 3.225.000	€ 1.662.500
2020	Breedweer	2019/29786	14	€ 109.642	0
2021	Woningbouwimpuls-gelden voor Zaanstad Noord, de Kogerveldwijk (Midden) en Zaandam Centrum	2021/12195	7.872	€ 25.253.577 Waarvan € 2.442.314 voor Peperstraat t.b.v. 408 tot 428 woningen (2021/21762)	€ 2.466.108
2021	Hoornseveld	2021/24813	320	€ 3.200.000	uitgaven later gepland
	Totaal		10.088	€ 34.428.219	

3 Grondslagen Begroting 2023 - 2026

Dit hoofdstuk zet de grondslagen en kaders uiteen waarlangs de Begroting 2023-2026 wordt uitgewerkt. Hierbij gaat het onder andere om de te hanteren indexpercentages en belastingen en tarieven.

Omschrijving	Grondslag
Lonen (incl. sociale lasten)	3,6%
Prijzen	2,3%
Subsidies	3,21%
Belastingen	2,3%
Leges en Tarieven	Kostendekkend, tenzij de raad anders besluit
Rekenrente	1,25%
Rente grondexploitaties	1,25%
Algemene uitkering	Meicirculaire 2023 (in deze Voorjaarsnota: decembercirculaire 2021)
Financiële regels	Coalitieakkoord 2022-2026 en budgetregels

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Woningen	70.393	71.416	72.401	74.656	76.347	77.901	78.671	79.078	79.223
Inwoners	158.099	159.679	162.442	168.636	172.456	175.966	177.705	178.625	178.952

Lonen, prijzen en subsidies

Op het moment van schrijven van deze Kaderbrief is er nog geen informatie bekend over de nieuwe cao voor gemeentebestuurders die zal gelden vanaf 1-1-2023. Voor de looncompensatie in 2023 wordt daarom uitgegaan van loonvoet sector overheid uit het Centraal Economisch Plan 2022. Voor 2023 is dit percentage 3,6%.

Uitgangspunt bij de prijscompensatie is de prijs netto materiële overheidsconsumptie uit het Centraal Economisch Plan 2022. Dat is voor 2023 2,3%.

De verhoging van de subsidies is een afgeleide van de loonstijging en de prijsstijging. Hierbij telt de loonstijging voor 70% en de prijsstijging voor 30% mee. Voor 2023 betekent dit een stijging van 3,21% ten opzichte van de begroting 2022.

Belastingen

Ten aanzien van de belastingen zijn geen nieuwe afspraken gemaakt. De opbrengsten worden verhoogd met de prijsindex (2,3%). De hondenbelasting wordt vanaf 2023 afgeschaft.

Leges en tarieven

Voor leges en tarieven geldt als uitgangspunt 100% kostendekkendheid, tenzij de raad besluit tot het afwijken hiervan voor bepaalde leges en tarieven. In het coalitieakkoord 2022-2026 is opgenomen dat voor begraafrechten en leges kleine evenementen tarieven worden geheven die niet volledig kostendekkend zijn.

Rekenrente

Door de aanhoudend dalende rente op de geld- en kapitaalmarkten is vanaf 2022 de interne rekenrente verlaagd van 1,75% naar 1,25%. Ook voor 2023 wordt deze rekenrente gehanteerd. Hiermee blijft de rekenrente binnen de marges die het Rijk via de BBV-regelgeving voorschrijft.

Rente grondexploitaties

Het 'Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten' (BBV) schrijft voor dat de rente gebaseerd is op de werkelijke rente over het voor de financiering daadwerkelijk aangetrokken vreemd vermogen. Voor de begroting 2023 wordt gerekend met een rentepercentage van 1,25%.

Ontwikkeling inwoners en woningen

De ontwikkeling van het aantal inwoners en woningen zijn belangrijke parameters in de verdeling van de algemene uitkering gemeentefonds en dus ook voor het aandeel van de gemeente Zaanstad. Deze cijfers zijn daarnaast het uitgangspunt bij de berekening van de opbrengst onroerendezaakbelastingen en opbrengsten bouwleges. Ze worden ook gebruikt in de berekening van de benodigde maatschappelijke voorzieningen in het kader van de groei van de stad.

De toename van het aantal woningen is gebaseerd op de informatie uit raadsinformatiebrief [2022/2635](#) over de Voortgang woningbouwproductie 21.2. Vanuit behoedzaamheid is gerekend de toename van het aantal woningen waarvoor (bestemmings)plannen zijn vastgesteld en de helft van de woningen waarvoor binnen afzienbare tijd definitieve afspraken worden verwacht.

4 Overzicht van baten en lasten

Bedragen x € 1.000

	Gewijzigde begroting			
	2023	2024	2025	2026
Lasten				
Onderwijs, jeugd en zorg	165.713	163.666	162.278	157.753
Werk, inkomen en economie	112.417	110.471	109.734	107.957
Maatschappelijke ontwikkeling	50.994	49.854	49.610	50.964
Ruimtelijke en gebiedsontwikkeling	91.144	50.404	46.969	46.610
Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	100.932	102.140	103.852	105.928
Veiligheid, handhaving en publieke dienstverlening	37.752	38.986	38.982	39.001
Bestuur en financiën	84.416	85.392	83.843	85.807
Totaal Lasten	643.369	600.912	595.269	594.020
Baten				
Onderwijs, jeugd en zorg	-13.333	-12.450	-12.388	-12.298
Werk, inkomen en economie	-72.957	-72.065	-71.261	-70.571
Maatschappelijke ontwikkeling	-1.705	-1.704	-1.704	-1.668
Ruimtelijke en gebiedsontwikkeling	-68.547	-31.618	-29.698	-29.890
Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	-72.164	-72.311	-72.458	-72.838
Veiligheid, handhaving en publieke dienstverlening	-10.108	-11.358	-11.358	-11.358
Bestuur en financiën	-399.724	-407.067	-411.307	-403.667
Totaal Baten	-638.538	-608.573	-610.173	-602.289
Saldo van lasten en baten	4.830	-7.661	-14.904	-8.269
Toevoegingen reserves				
Onderwijs, jeugd en zorg	0	0	0	0
Werk, inkomen en economie	399	899	899	899
Maatschappelijke ontwikkeling	0	0	0	0
Ruimtelijke en gebiedsontwikkeling	1.655	2.288	2.119	1.905
Bestuur en financiën	24.336	17.318	17.578	14.174
Totaal toevoegingen reserves	26.390	20.505	20.596	16.978
Onttrekkingen reserves				
Onderwijs, jeugd en zorg	0	0	0	0
Werk, inkomen en economie	-3.331	-1.130	0	0
Maatschappelijke ontwikkeling	-345	-345	-345	-345
Ruimtelijke en gebiedsontwikkeling	-3.650	-1.956	-1.784	-1.567
Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	0	0	0	0
Bestuur en financiën	-23.894	-9.413	-4.767	-6.796
Totaal onttrekkingen reserves	-31.220	-12.844	-6.896	-8.709
Saldo	-4.830	7.661	13.699	8.269
Totaal saldo incl. reserve mutaties	0	0	-1.205	0

Bijlage 1 reserves

Algemene reserves

Omschrijving	AR / BR	boekwaarde Ultimo 2021	Toevoeging 2022	Onttrekking 2022	Begroot saldo boekwaarde uit 2022	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Begroot saldo boekwaarde uit 2023	Mutatatie 2024	Begroot saldo boekwaarde uit 2024	Mutatatie 2025	Begroot saldo boekwaarde uit 2025	Mutatatie 2026	Begroot saldo boekwaarde uit 2026
Algemene reserve	AR	11.953	0	-535	11.418	0	0	11.418	0	11.418	0	11.418	0	11.418
Algemene Reserve Grondzaken	AR	8.197	22	-495	7.724	363	-27	8.060	1.125	9.185	1.495	10.680	461	11.141
Totaal		20.150	22	-1.030	19.142	363	-27	19.478	1.125	20.603	1.495	22.098	461	22.559

Bestemmingsreserves

Omschrijving	AR / BR	boekwaarde Ultimo 2021	Toevoeging 2022	Onttrekking 2022	Begroot saldo boekwaarde uit 2022	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Begroot saldo boekwaarde uit 2023	Mutatatie 2024	Begroot saldo boekwaarde uit 2024	Mutatatie 2025	Begroot saldo boekwaarde uit 2025	Mutatatie 2026	Begroot saldo boekwaarde uit 2026
Investeringsfonds	BR	58.703	16.898	-29.260	46.341	5.945	-13.501	38.784	604	39.388	2.589	41.977	2.690	44.667
Bodembeheer	BR	9.792	0	-4.972	4.820	0	-1.903	2.918	-258	2.660	-220	2.440	-123	2.317
Sport a fonds perdu	BR	2.188	0	-461	1.727	0	-345	1.381	-345	1.036	-345	690	-345	345
WAP Poelenburg	BR	189	0	0	189	0	0	189	0	189	0	189	0	189
Nat. Actieplan Sport & Bewegen	BR	33	0	-20	13	0	0	13	0	13	0	13	0	13
Openbare Ruimte	BR	11	0	-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wachtgelden bestuur	BR	873	199	-897	175	175	0	350	175	525	175	700	175	875
Duurzaamheidsfonds	BR	50	0	-25	25	0	-25	0	500	500	500	1.000	500	1.500
Infrastructurele werken	BR	423	1.635	-610	1.448	938	-1.300	1.086	-455	631	-424	206	0	206
PRI - Egalisatie	BR	164	0	0	164	0	0	164	0	164	0	164	0	164
GAF	BR	406	0	0	406	0	0	406	0	406	0	406	0	406
Cofinanc. Hembrugterrein	BR	129	0	-129	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Werkgelegenheidsprojecten	BR	49	0	0	49	0	0	49	0	49	0	49	0	49
Zijkanaal D kadevoorzieningen	BR	196	0	-196	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Egalisatie begroting	BR	0	11.570	0	11.570	0	-8.553	3.017	-3.017	0	2.689	2.689	-2.689	0
Regionaal werkbedrijf	BR	337	0	0	337	0	0	337	0	337	0	337	0	337
Transformatiefonds	BR	42.853	7.508	-4.022	46.340	7.104	-1.113	52.332	6.678	59.010	5.802	64.812	5.826	70.638
Afschrijvingslasten	BR	14.764	21.705	-450	36.019	11.112	-727	46.405	3.465	49.870	1.555	51.425	1.377	52.802
Risicobuffer BUIG	BR	749	0	-749	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Invoering Omgevingswet	BR	44	0	0	44	0	0	44	0	44	0	44	0	44
Samenwerkingsagenda MRA - Z/W	BR	327	0	0	327	0	0	327	0	327	0	327	0	327
MAAK.Zaanstad	BR	153	0	0	153	0	0	153	0	153	0	153	0	153
Vooruitontvangen bedragen AU	BR	1.648	0	-1.648	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Transformatiefonds jeugd	BR	377	0	-377	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Amend. extra wethouder	BR	119	0	-119	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
City Deal	BR	81	25	-106	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Actieplan Persp op Werk	BR	1.376	0	-75	1.301	0	0	1.301	0	1.301	0	1.301	0	1.301
RegioDeal	BR	6.859	0	-2.671	4.188	0	-2.520	1.668	-1.100	568	0	568	0	568
Verst. Arbeidsm. regio's	BR	462	399	0	860	399	0	1.259	399	1.657	399	2.056	399	2.454
Nieuwe instroom	BR	2.024	0	-1.268	756	0	-756	0	0	0	0	0	0	0
Corona ontvangsten	BR	7.496	0	-5.407	2.089	0	0	2.089	0	2.089	0	2.089	0	2.089
Vrouwenopvang	BR	300	0	0	300	0	0	300	0	300	0	300	0	300
Gebiedsoverstijgende besteding*	BR	0	1.030	-473	557	354	-420	491	-81	411	-515	-104	0	-104
Volwasseneducatie	BR	237	0	-237	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zaanse Schans	BR	214	0	0	214	0	0	214	0	214	0	214	0	214
Ondertussengroep vluchtelingen	BR	247	0	-188	59	0	-30	30	-30	0	0	0	0	0
Plan Blokhuis	BR	1.003	0	-1.003	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Budgetoverhevelingen	BR	133	88	-133	88	0	0	88	0	88	0	88	0	88
Woonwagens brandveil.	BR	560	0	0	560	0	0	560	0	560	0	560	0	560
Crisisdienstverl. arbeidsm.reg	BR	0	1.131	-137	994	0	0	994	0	994	0	994	0	994
Totaal		155.571	62.187	-55.645	162.113	26.027	-31.192	156.948	6.535	163.483	12.204	175.687	7.809	183.496
Eindtotaal		175.721	62.209	-56.675	181.255	26.390	-31.220	176.426	7.660	184.087	13.699	197.786	8.270	206.056

*Bij de Begroting 2023 wordt de onttrekking over 2025 met € 104.000 verlaagd.

Bijlage 2 begrotingswijzigingen

(bedragen x € 1.000)

Autonome ontwikkelingen

Rekenkamer

Wij verhogen het budget van de Rekenkamer op basis van de begroting 2022 van de Rekenkamer (€ 0,02 mln).

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	24	24	24	24
	Subtotaal journaal	24	24	24	24

Prijs-, loon- en subsidieindexatie

De salarissen worden netto met € 3,24 mln. geïndexeerd. Daarnaast worden de subsidies met netto € 5,77 mln. en de materiële kosten met netto € 0,38 mln. geïndexeerd.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	9.385	9.341	9.325	9.331
	Subtotaal journaal	9.385	9.341	9.325	9.331

Bijstelling begroting Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Zaanstreek-Waterland

Aan de hand van de door het Algemeen bestuur goedgekeurde kadernota 2023 wordt het budget van de GGD verhoogd. Deze verhoging betreft volksgezondheid en jeugdgezondheid. Naast de toename in de bijdrage als gevolg van het rijksvaccinatieprogramma en de toename van het aantal geboortes betreft dit een correctie voor de index die hoger is dan de standaardindexatie van de gemeentebegroting. Het gaat om een stijging in de bijdrage van in totaal € 0,36 mln. Het Algemeen bestuur van de GGD heeft in december 2021 bij het vaststellen van de tarieven 2022 ook besloten om de overhead op contracttaken te verhogen van 19,5% naar 21,5%. Dit heeft een onontkoombaar effect van € 0,09 mln. vanaf 2022. Hiernaast hebben we een meevaller bij doorschuif BTW van de GGD € 0,13 mln. Per saldo is de mutatie € 0,32 mln. nadelig.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	162	162	162	162
03	Maatschappelijke ontwikkeling	153	153	153	153
	Subtotaal journaal	315	315	315	315

Aanvulling indexatie salarisbegroting

Voor 2023 en verder is een te lage loonindexatie toegepast door nagekomen mutaties op de salarisbegroting. Door middel van deze begrotingswijziging wordt deze indexatie alsnog toegepast (€ 0,05 mln.).

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	1	1	1	1
98	Kostenverdeling	45	43	40	40
	Subtotaal journaal	46	44	42	42

Omgevingsdienst NZKG

De Omgevingsdienst maakt extra kosten die onvermijdelijk gepaard gaan met de invoering van de Omgevingswet, de Wet Kwaliteitsborging Bouw (WKB) en de verschuiving van de provinciale bodemtaken naar gemeenten (€ 0,03 mln) in 2023 en 2024. Door de Omgevingswet moet het vergunningenbestand omgezet worden naar een registratie van milieubelastende activiteiten (€ 0,14 mln) in 2023 en 2024. Daarnaast zijn er autonome ontwikkelingen in relatie tot het Energiebesparingsakkoord (€ 0,03 mln), het gesloten bodem energiesysteem (€ 0,05 mln), data ontwikkeling (€ 0,01) en meerkosten op het gebied van WOB verzoeken (€ 0,04 mln). Tot slot is er een structurele correctie op volume en indexatie (€ 0,02 mln).

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
04	Ruimtelijke en gebiedsontwikkeling	324	324	162	162

Subtotaal journaal	324	324	162	162

Toename aantal meldingen en adviezen Veilig thuis

Het aantal meldingen en adviezen Veilig thuis neemt sinds 2019 structureel toe. Door de stijging van het aantal meldingen en adviezen is de in 2019 vastgestelde formatie niet meer afdoende. Er is een structureel tekort op de formatie van uitvoerend Veilig Thuis medewerkers van ongeveer 30-40%. Alle gemeenten moeten hiervoor extra gemeentelijke middelen beschikbaar stellen. Daarnaast heeft het Algemeen Bestuur van de GGD de overheadtarieven van Veilig thuis gelijk getrokken met het overheadpercentage voor de overige contracttaken van de GGD naar 21,5% (was 12%). Vanaf 2023 leidt dit tot een toename van de uitgaven van € 0,4 mln.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	406	406	406	406
	Subtotaal journaal	406	406	406	406

Onafhankelijke cliëntondersteuning

De vraag van inwoners om onafhankelijke cliëntondersteuning neemt structureel toe als gevolg van het steeds meer bekend worden van deze ondersteuning bij inwoners zelf en de wijkteams. Als gemeente hebben we een wettelijke taak om deze onafhankelijke cliëntondersteuning te bieden. In Zaanstad wordt cliëntondersteuning vanuit diverse organisaties ingezet, maar het beschikbare budget is ontoereikend om aan alle aanvragen om cliëntondersteuning te voldoen. Voor 2023 en verder is een bedrag van € 0,29 mln extra nodig.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	290	290	290	290
	Subtotaal journaal	290	290	290	290

Tijdelijke onderwijshuisvesting P.A. van Meverstraat toenemende leerlingengroei – (actualisatie IHP PO)

De gemeente heeft vanuit de verordening de verplichting om ruimtetekort binnen het onderwijs, die langer duurt dan 4 jaar, te bekostigen. Voor aankomend schooljaar (2022) signaleren we bij de P.A. van Meverstraat een ruimtetekort van 211m2 b.v.o. en deze loopt op naar een ruimtetekort van 1022m2 b.v.o. in 2025. Het aantal leerlingen groeit in deze periode van 769 (2021) naar 965 (2025) leerlingen. Over vier jaar (2025) is de nieuwbouw van Zaans Hout gereed. Met de oplevering van Zaans Hout wordt de wettelijke zorgplicht ingevuld. De planning is op dit moment oplevering in eerste kwartaal 2025. Omdat het hier gaat over een periode van net niet langer dan vier jaar heeft de gemeente geen wettelijke zorgplicht om het ruimtetekort op te vangen. Door de sterke stijging van het aantal kinderen in deze wijk van Zaandam is het ruimtetekort van het scholencomplex aan de P.A. van Meverstraat wel nijpend aan het worden. Vlak voor de geplande oplevering van het nieuwe schoolgebouw Zaan Hout is er ruimtetekort op de P.A. van Meverstraat voor 156 leerlingen (925-769), dit zijn 6 schoollokalen, exclusief algemene ruimtes. De planning voor Zaans Hout kan geen enkele tegenslag gebruiken, terwijl de vergunning nog moet worden aangevraagd. De kans dat het project nog wel iets uitloopt is groot, daarmee is dus ook het risico op achteraf toch zorgplicht ook groot. Stichting Agora is het niet eens met de conclusie van de gemeente dat er op dit moment geen sprake is van zorgplicht. Zij stellen dat op basis van de zeer slechte bouwkundige staat de semi-permanente units niet mogen worden meegerekend in de ruimte behoefte berekening. Wanneer deze lokalen niet worden meegerekend is er nu al zorgplicht. Daarnaast maken zij zich zorgen over de voortgang van IKC Zaans Hout en schatten het risico op uitloop. Een mogelijkheid is om als gemeente 8 lokalen als tijdelijke units aan te kopen. Deze units kunnen de aankomende 4 jaar ingezet worden voor het ruimtetekort aan de P.A. van Meverstraat. Na deze periode kunnen de units worden ingezet als tijdelijke huisvestingsoplossing tijdens nieuwbouw en renovatiewerkzaamheden elders binnen het onderwijs. Gezien het aantal projecten dat gepland staat kan deze tijdelijke aanvullende en flexibele capaciteit ingezet en benut worden. De verwachting is, dat deze units zeker 15 jaar bruikbaar zullen zijn. Daarmee anticiperen we de komende jaren op soortgelijke tijdelijke knelpunten. De investering wordt geraamd op € 0,95 mln.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
03	Maatschappelijke ontwikkeling	75	74	74	73
	Subtotaal journaal	75	74	74	73

Haalbaarheidsonderzoeken Voortgezet onderwijshuisvesting

Om de financiële planning in lijn te brengen met de in het IHP VO met het schoolbestuur overeengekomen en vastgestelde afspraken dienen de haalbaarheidsonderzoeken (hbo) voor het Pascal College (eerder begroot in 2027) en het Zaanlands Lyceum (eerder begroot in 2026) gestart te worden in 2023.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
03	Maatschappelijke ontwikkeling	50	50	0	-50
	Subtotaal journaal	50	50	0	-50

Actualiseren kapitaallasten					
Actualiseren kapitaallasten n.a.v. de meerjaren investeringsplanning.					
Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	27	27	27	26
03	Maatschappelijke ontwikkeling	-177	-134	-442	-321
05	Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	-558	-107	57	393
06	Veiligheid, handhaving en publieke dienstverlening	0	7	6	6
07	Bestuur en financiën	-121	-28	174	-150
	Subtotaal journaal	-828	-236	-178	-45

Wmo hogere prijsindexatie					
De begroting 2022 is opgesteld met de indexatiecijfers uit het Centraal Economisch Plan van het CPB (maart 2021). De aantrekkende economie in 2021 en verwachtingen voor 2022 hebben geleid tot hogere indexatiecijfers in de Macro Economische Verkenning (september 2021). Daarnaast is er een motie in de Tweede Kamer aangenomen die heeft geleid tot een loonsverhoging voor het personeel in de Zvw en WLZ. Dit heeft geleid tot een verhoging van het voorlopige percentage Overheidsbijdrage in arbeidskostenontwikkeling (OVA) 2022 (peildatum september 2021) van 1,72% naar 3,87% en een verhoging van het voorlopige percentage Consumentenprijsindex 2022 van 1,64% naar 1,83%. Beide indices worden gebruikt voor de tarieven bij de Wmo-voorzieningen, vastgelegd in de contracten en aanbestedingsdocumenten. De hogere indices leiden tot € 1,1 miljoen hogere uitgaven. Het Rijk heeft in de decembercirculaire van het gemeentefonds een structurele tegemoetkoming hiervoor gegeven van € 0,36 miljoen. Zie ook raadsinformatiebrief 2021/28390.					
Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	1.118	1.118	1.118	1.118
	Subtotaal journaal	1.118	1.118	1.118	1.118

Jeugdzorg hogere prijsindexatie					
De begroting 2022 is opgesteld met de indexatiecijfers uit het Centraal Economisch Plan van het CPB (maart 2021). De aantrekkende economie in 2021 en verwachtingen voor 2022 hebben geleid tot hogere indexatiecijfers in de Macro Economische Verkenning (september 2021). Daarnaast is er een motie in de Tweede Kamer aangenomen die heeft geleid tot een loonsverhoging voor het personeel in de Zvw en WLZ. Dit heeft geleid tot een verhoging van het voorlopige percentage Overheidsbijdrage in arbeidskostenontwikkeling (OVA) 2022 (peildatum september 2021) van 1,72% naar 3,87%. De OVA index wordt gebruikt voor de tarieven bij de jeugdzorg, vastgelegd in de contracten en aanbestedingsdocumenten. De hogere index leidt tot € 1,24 mln. hogere uitgaven. Het Rijk heeft in de decembercirculaire van het gemeentefonds een structurele tegemoetkoming hiervoor gegeven van € 0,44 mln. voor jeugd. Zie ook raadsinformatiebrief 2021/28390. Voor 2023 is de OVA index nog niet bekend.					
Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	1.245	1.245	1.245	1.245
	Subtotaal journaal	1.245	1.245	1.245	1.245

Jeugdzorg volumeontwikkeling					
De realisatiecijfers jeugd laten zien dat er in 2021 € 1,6 mln. meer is uitgegeven dan waarmee rekening is gehouden ten tijde van het opstellen van de begroting 2022. Dat betekent dat de beginsituatie van de meerjarenbegroting 2022-2025 structureel € 1,6 mln. verslechtert. Er was in de begroting 2022 nog geen volumeontwikkeling vanaf 2023 opgenomen. De afgelopen jaren hebben we een kostenontwikkeling gezien van gemiddeld ruim 10% per jaar. We nemen maatregelen om de besparingen uit de uitspraak van de Commissie van Wijzen te kunnen realiseren en devolumegroei af te vlakken. We gaan er nu vanuit dat we rekening moeten houden met een minimale volumegroei van 5% vanaf 2023 (€ 4,04 mln.).					
Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	4.040	4.040	4.040	4.040
	Subtotaal journaal	4.040	4.040	4.040	4.040

Doorwerking septembercirculaire 2021					

In deze mutatie wordt de septembercirculaire Gemeentefonds 2021 verwerkt. De financiële gevolgen van deze circulaire zijn nader toegelicht via een Raadsinformatiebrief (2021/24626).

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	-287	-266	-444	-445
02	Werk, inkomen en economie	-107	-145	-186	-217
03	Maatschappelijke ontwikkeling	21	21	21	22
04	Ruimtelijke en gebiedsontwikkeling	14	14	14	3
06	Veiligheid, handhaving en publieke dienstverlening	65	65	67	68
07	Bestuur en financiën	-3.198	-2.232	-1.707	-2.507
	Subtotaal journaal	-3.492	-2.543	-2.235	-3.076

Doorwerking decembercirculaire 2021

In deze mutatie wordt de decembercirculaire Gemeentefonds 2021 verwerkt. De financiële gevolgen van deze circulaire zijn nader toegelicht via een Raadsinformatiebrief (2022/2125).

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	673	676	692	754
03	Maatschappelijke ontwikkeling	345	313	323	328
07	Bestuur en financiën	-2.008	-1.833	-1.872	-1.952
	Subtotaal journaal	-990	-844	-857	-870

Indexatie Grond Weg en Waterbouw

Het onderhoud van de openbare ruimte valt onder de Grond Weg en Waterbouw sector. In 2021 is kostprijsontwikkeling beduidend hoger (7,27%) geweest ten opzichte van begroot. Om het onderhoudsniveau te continueren is bijstelling van de onderhoudsbudgetten nodig (€ 0,88 mln.).

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
05	Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	880	880	880	880
	Subtotaal journaal	880	880	880	880

Stijging beheerskosten openbare ruimte

Bij het beheer van de openbare ruimte vallen door maatschappelijke- en marktontwikkelingen bij een aantal onderdelen de kosten hoger uit. De afgelopen jaren zijn de niet-verhaalbare kosten van schade en toegekende aansprakelijkheidsstellingen gestegen (€ 0,11 mln.). Daarnaast zijn na de nieuwe aanbesteding van het maibestek, de kosten van het nieuwe contract zijn € 0,2 miljoen hoger dan voorheen.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
05	Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	310	310	310	310
	Subtotaal journaal	310	310	310	310

Vervallen Nedvang subsidie zwerfafval

Op 27 juni 2012 hebben het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Verpakkende Bedrijfsleven de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 ondertekend. Eén van de afspraken in de overeenkomst is dat producenten en importeurs van verpakte producten jaarlijks € 20 miljoen beschikbaar stellen aan gemeenten als bijdrage aan het streven naar zwerfafvalvrije gemeenten. Ook Zaanstad ontvangt deze Zwerfafvalvergoeding tot en met 2022. Vanaf 2023 ontvangt de gemeente geen vergoeding meer en stoppen de extra maatregelen zwerfafval. Voortzetting ervan kost de gemeente (maximaal) € 0,19 miljoen per jaar.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
05	Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	1	1	1	1
	Subtotaal journaal	1	1	1	1

Areaaluitbreidingen openbare ruimte

De afgelopen jaren zijn diverse bouwplannen gerealiseerd en is er sprake van areaaluitbreiding bij gemeentelijke projecten. Voorbeelden hiervan zijn Brokking, nieuwe brug over zijkanaal H, Verbinding Communicatieweg Noorderveenweg, Zaanse Helden, Noordeinde etc. Door deze nieuwbouwprojecten en de realisatie van gemeentelijke projecten neemt het areaal openbare ruimte toe dat bij de gemeente in onderhoud komt. Een soortgelijke toename (€ 0,136 mln.) vindt ook plaats bij de waterschapslasten en civiele kunstwerken stijgen. Bij de waterschapslasten is er in 2021 € 0,046 mln. meer aan waterschapslasten voldaan dan waarvoor financiële dekking in de begroting aanwezig is. De waterschapslasten zijn afhankelijk van de gronden die in eigendom zijn van de gemeente. Omdat de openbare ruimte toeneemt, lopen de kosten voor waterschapslasten verder op. Het tekort ad € 0,046 mln. heeft een structureel karakter. Bij het beheer en onderhoud van civiele kunstwerken (bruggen tunnels etc.) is, door nieuwe regelgeving en gemeentelijk beleid ten aanzien van veiligheid bruggen, al een paar jaar sprake van hogere kosten. Deze kostenstijging is opgevangen door het onderhoud van de Wilhelminabrug en Beatrixbrug te verlagen en uiteindelijk stop te zetten. Dit was mogelijk vanwege de geplande vervanging van de bruggen. Nu beide bruggen weer in beheer en onderhoud zijn bij de gemeente dienen de middelen (€ 0,09 mln.) gevonden te worden om het onderhoud van de bruggen te kunnen bekostigen.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
05	Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	206	316	316	316
	Subtotaal journaal	206	316	316	316

Baten beheer openbare ruimte

Woningeigenaren die aansluiting wensen op de Zaanse wegen- en riolinfrastructuur kunnen tegen een kostendekkend tarief dit aanvragen. Wet- en regelgeving staat niet toe dat de gemeente voordelen genieten van deze activiteit. Volgens de huidige begroting wordt er op verdiend. Om die reden worden de te hoog geraamde baten met € 0,04 mln. verlaagd. Daarnaast worden mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt binnen het werkveld van openbare ruimte ingezet en begeleidt naar een vaste werkplek. Op jaarbasis krijgen 80 tot 120 mensen begeleiding. Voor Corona konden op jaarbasis 35 tot 40 mensen doorstromen naar een vaste baan. De begeleidingskosten worden deels vergoed door het Rijk door een looncompensatie. Het bedrag van de loonsubsidie is te hoog geraamd en valt structureel € 0,06 mln. lager uit.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
05	Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	42	42	42	42
98	Kostenverdeling	60	60	60	60
	Subtotaal journaal	102	102	102	102

CAO gemeentebtenaren

De VNG, de WSGO, FNV Overheid, CNV Overheid en FDO-MHA hebben op 3 november 2021 een principeakkoord voor de Cao Gemeenten afgesloten. De nieuwe cao loopt (met terugwerkende kracht) van 1 januari 2021 tot 1 januari 2023. Het akkoord is op 27 januari 2022 bekrachtigd door de afzonderlijke besturen op basis van de uitslagen van de ledenraadplegingen van de afzonderlijke partijen. Het financieel effect op de begroting is € 0,85 mln.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	852	850	848	848
	Subtotaal journaal	852	850	848	848

Tijdelijke verlaging opschalingskorting

In 2012, bij de formatie van het Kabinet-Rutte II, werd besloten tot een opschaling van gemeenten. Dit moest leiden tot besparingen door schaalvoordelen. Sinds 2015 worden gemeenten daarom geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds die oploopt tot € 975 miljoen in 2025. De beoogde opschaling is inmiddels van de baan, maar de korting is in stand gebleven. Tot en met 2021 is er € 300 mln. op het gemeentefonds gekort. De olopende korting wordt nu vanaf 2022 tijdelijk (t/m 2025) niet doorgevoerd.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	-4.200	-5.700	-7.150	0
	Subtotaal journaal	-4.200	-5.700	-7.150	0

Ontwikkeling accres gemeentefonds

Het accres valt in de eerste jaren gunstig uit als gevolg van de toenemende rijksuitgaven in het regeerakkoord. Veel van deze rijksuitgaven zijn incidenteel van aard, waardoor ook het hogere accres van het gemeentefonds een tijdelijk karakter heeft. Na 2025 daalt het accres weer. Uitgaande van een aandeel van Zaanstad in het totale gemeentefonds van 1% betekent het een toename van de gemeentefondsuitkering van € 8,4 mln. in 2023, € 15,5 mln. vanaf 2024 en € 17,7 mln. in 2025. In het coalitieakkoord is opgenomen dat het college het accres in 2025 doortrekt naar 2026, aangezien de forse daling van het accres in 2026 geen financieel perspectief voor de gemeenten biedt.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	-8.381	-15.509	-17.686	-17.686
	Subtotaal journaal	-8.381	-15.509	-17.686	-17.686

Herijking gemeentefonds

De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) bracht op 19 oktober 2021 zijn eindadvies over de herijking van het gemeentefonds uit. De raad ziet een verbetering ten opzichte van het huidige verdeelstelsel. Wel is onder andere een vijftal onderwerpen opgenomen waaraan voldaan zou moeten worden voorafgaand aan de invoer. De VNG heeft het ministerie van BZK gevraagd om een reactie op het advies van de ROB. Daar heeft BZK op 13 december op gereageerd. Vervolgens start de VNG-consultatie bij gemeenten in de maanden december en januari. De ALV van de VNG heeft op 13 januari een resolutie aangenomen dat de herijking noodzakelijk is, maar alleen doorgang mag vinden als aan alle voorwaarden van de ROB worden voldaan. Ook als dit leidt tot uitstel van invoering. Het nieuwe kabinet zal een besluit moeten nemen over het nieuwe verdeelstelsel. Vooralsnog houdt het ministerie van BZK vast aan de invoeringsdatum van 1 januari 2023. Volgens de laatste inzichten heeft de herijking een ongunstig financieel effect voor Zaanstad. Het gaat om een nadeel van € 7,- per inwoner. Uitgaande van 157.000 inwoners, komt dit neer op een structureel lagere gemeentefondsuitkering van € 1,1 mln.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	1.100	1.100	1.100	1.100
	Subtotaal journaal	1.100	1.100	1.100	1.100

Treasury (rente en dividend)

Renteontwikkelingen: De aanhoudend lage rente van de afgelopen tijd leidt tot lagere rentelasten in de komende jaren. Dividend deelnemingen: Bij de BNG wordt met ingang van 2023 uitgegaan van een dividenduitkering op het gemiddelde niveau over de afgelopen vijf jaar. Dat is € 0,1 mln. lager dan nu opgenomen in de meerjarenbegroting. Bij de HVC zijn nieuwe gemeenten toegetreden waardoor we vanaf 2022 minder garantie provisie zullen ontvangen (€ 0,08 mln.). Hier staat tegenover dat het risico voor Zaanstad daalt. De RON is ontbonden waardoor de garantstelling is beëindigd. De provisie valt weg uit onze begroting. Dit wordt (deels) gecompenseerd door de lagere rente dan de renteomslag van de overgenomen geldleningen (€ 0,11 mln.).

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	-253	-88	-198	233
	Subtotaal journaal	-253	-88	-198	233

Veiligheidsregio Zaanstreek Waterland (VRZW)

Vanaf 1 januari 2019 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht. De BIO is het basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen. Het beoogt de beveiliging van informatie(systemen) bij alle bestuurslagen en bestuursorganen van de overheid te bevorderen, zodat alle onderdelen erop kunnen vertrouwen dat onderling uitgewisselde gegevens, in lijn met wet- en regelgeving, passend beveiligd zijn. Dat is noodzakelijk, want in het digitale tijdperk werken ondernemers, burgers en overheden steeds vaker digitaal. Daarbij delen zij in toenemende mate gevoelige en vertrouwelijke informatie. Ook voor de VrZW is het van belang aan de BIO te voldoen. Daarnaast vraagt de strijd tegen cybercrime toenemende aandacht. Er is een structureel bedrag van € 0,23 mln. nodig

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
06	Veiligheid, handhaving en publieke dienstverlening	230	230	230	230
	Subtotaal journaal	230	230	230	230

Correctie groei van de stad

In de gemeentefondsuitkering die de gemeente van het Rijk ontvangt, wordt rekening gehouden met de uiteenlopende omstandigheden waaronder gemeenten hun taken moeten uitvoeren. De (toekomstige) groei in het aantal woningen en inwoners telt daarin ook mee. Het gevolg hiervan is dat wij nu aan de batenkant van de Zaanse begroting een oplopende gemeentefondsuitkering hebben verwerkt. De olop is het gevolg van de groei van de stad. De groei van de stad heeft ook aan de lastenkant van de gemeentebegroting gevolgen. De fysieke uitbreidingen die gepaard gaan met de groei van de stad (infrastructuur, maatschappelijke voorzieningen) worden gedekt uit het Investeringsfonds. De groei zorgt echter ook voor toename van volumes waardoor de uitgaven stijgen, bij dienstverlening (denk aan de producten bij Burgerzaken, vergunningsaanvragen of bezwaar- en beroepsprocedures), de omvang van de openbare ruimte (toename onderhoudskosten) en de vraag naar voorzieningen in het kader van de Wmo, jeugdzorg, onderwijs of armoedebeleid en de ondersteuning vanuit de organisatie op deze onderdelen. Voor deze toename aan lasten is op dit moment geen begrotingsruimte gereserveerd. Nu Zaanstad voor een flinke uitbreiding in het aantal woningen en inwoners staat, wordt het steeds urgenter om de mismatch tussen baten- en lastenramingen recht te trekken. We passen daarom een correctie toe op de raming van het gemeentefonds. In 2024 houden we € 2 mln. beschikbaar om de gevolgen van de groei van de stad in de exploitatiebegroting op te kunnen vangen. Vanaf 2025 is dat elk jaar structureel € 2,3 miljoen.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	0	2.000	4.300	6.600
	Subtotaal journaal	0	2.000	4.300	6.600

Dekking loon-prijsindexatie in gemeentefonds

In de meicirculaire gemeentefonds 2022 zal een meerjarenraming zijn opgenomen van de accres ontwikkeling voor de jaren na 2022. Vooralsnog houden we er rekening mee dat de accresverhoging in de circulaire voldoende groot is om de gemeentelijk indexatielasten te dekken.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	-9.385	-9.341	-9.325	-9.331
	Subtotaal journaal	-9.385	-9.341	-9.325	-9.331

Vrijval stelpost volumegroei Jeugd en Wmo

Sinds 2019, na de overheveling van het integreerbare deel van de integratie-uitkering Sociaal Domein naar de algemene uitkering, moet de volume toename bij de jeugdhulp en Wmo gedekt worden uit het gemeentefonds. In de eerste jaren is hier in beperkte mate al rekening mee gehouden. Er is vanaf 2023 structureel dekking voor een toename van € 1,5 miljoen. Vanaf 2024 hebben we in de meerjarenbegroting geen rekening meer gehouden met groei.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	-1.478	-1.478	-1.478	-1.478
	Subtotaal journaal	-1.478	-1.478	-1.478	-1.478

Volumeontwikkeling WMO

De realisatiecijfers Wmo laten zien dat de uitgaven 2021 lager zijn dan waarmee bij het opstellen van de Begroting 2022 rekening is gehouden. Het verschil is € 2,7 miljoen. Dat betekent dat de beginsituatie van de meerjarenbegroting 2022 € 2,7 miljoen gunstiger is. Het voordeel heeft een structureel effect. De uitgaven Wmo worden vanaf 2023 met € 0,2 miljoen verlaagd.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	-208	-208	-208	-208
	Subtotaal journaal	-208	-208	-208	-208

Subtotaal Autonome ontwikkelingen	-8.216	-12.887	-14.187	-5.078

Begrotingsbijstellingen

Naar een actief uitkeringsbestand

Wij zetten ons in om burgers met een uitkering te begeleiden naar werk, te helpen met een re-integratie traject of een zinvolle dagbesteding te laten krijgen. Verder gaan wij door met de rechtmatigheidscontrole om te controleren of de burgers met een uitkering daar nog steeds recht op hebben. Wij breiden daarvoor de ambtelijke capaciteit structureel uit (€ 1,00 mln). Wij betalen de kosten uit het participatiebudget (-€ 0,24 mln) en uit de reserve Actief Bestand (-€ 0,76 mln).

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
02	Werk, inkomen en economie	-1.000	-792	-792	-792
98	Kostenverdeling	1.000	792	792	792
	Subtotaal journaal	0	0	0	0

Wet Inburgering

Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering 2021 ingegaan. De wet betekent een uitbreiding van de gemeentelijke taak op het gebied van inburgering. Verder heeft de gemeente de zorg voor nieuwkomers die tussen 2013 – 2021 een verblijfsvergunning kreeg (de ondertussengroep). Tenslotte heeft de gemeente de zorg voor inburgeraars die Einde Lening Inburgeringsplicht (ELIP) hebben bereikt (€ 1,19 mln). Wij hebben voor deze taken de ambtelijk capaciteit uitgebreid (€ 0,41 mln). Dit betreffen mutaties op programma Werk, inkomen en economie. Wij betalen de kosten deels uit een rijksbijdrage (-€ 1,52 mln) en uit een reserve (-€ 0,03 mln). Wij betalen een deel van de kosten van inburgering uit beschikbare rijksmiddelen uit het programma Maatschappelijke ontwikkeling (-€ 0,05 mln).

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
02	Werk, inkomen en economie	-359	-431	-425	-423
03	Maatschappelijke ontwikkeling	-53	-34	-14	-4
98	Kostenverdeling	412	465	439	427
	Subtotaal journaal	0	0	0	0

Bodembeheer

Fasering van projecten in relatie tot diffuus lood en bodemsanering binnen het bodemprogramma. De uitgaven die ten laste worden gebracht van de reserve bodembeheer worden meerjarig bijgesteld, in 2023 is dat met € 1,69 mln. Daarnaast hebben wij een Specifieke Uitkering ontvangen van het Rijk voor PFAS en bodem. Hiervan wordt € 1,3 mln begroot in 2023. Tot slot vindt er een structurele correctie plaats op de bodemreserve ad -€ 0,05 mln om aan te sluiten op het bestedingsplan bodem.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
04	Ruimtelijke en gebiedsontwikkeling	47	58	59	59
	Subtotaal journaal	47	58	59	59

GFT route, correctie elektronisch afval en snoeiafval

De inkomsten voor het verwerken van elektronisch afval zijn abusievelijk dubbel begroot. Dit wordt gecorrigeerd voor € 0,05 mln. ten laste van de voorziening. Daarnaast heeft de gemeenteraad bij de vaststelling van de begroting 2022 amendement D aangenomen. Hiermee wordt de wekelijkse zomerroute voor GFT afval gehandhaafd. Vanaf 2023 worden de extra lasten van € 0,16 mln. gedekt uit de afvalstoffenheffing. Tot slot wordt er € 0,05 mln overgeheveld naar de afdeling Wijk Beheer en Onderhoud voor het inzamelen van snoeiafval en hulp op maat conform 'Alles in één hand' voor 2023.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
05	Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	-54	0	0	0
98	Kostenverdeling	54	0	0	0
	Subtotaal journaal	0	0	0	0

Huisvesting wijkteams

Voor een aantal wijkteams is noodgedwongen huisvesting gezocht op een andere locatie. Er is structureel meer budget nodig voor de vaste lasten en klein onderhoud budget wijkteams € 0,07 mln. en jeugdteams € 0,08 mln. Hiervan heeft € 0,05 mln. betrekking op de locatie Wilgenstraat, waarin naast de primaire zorgtaken ook de directie van Stichting Jeugdteam is gehuisvest. Daarnaast is in 2023 eenmalig € 0,05 mln. benodigd voor verhuizing en aanpassingen i.v.m. tijdelijke locatie SWT Nieuw West, Westerkoog en Rooswijk.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	207	157	157	157
	Subtotaal journaal	207	157	157	157

Tijdelijke huisvesting tijdens renovatie SMC

Via raadsinformatiebrief 2021/29228 heeft het college de raad eind 2021 geïnformeerd over een noodbesluit aangaande de tijdelijke huisvesting tijdens de renovatie van het St. Michaël College. (€ 0,10 mln. in 2023, - € 0,05 mln. in 2024, - € 0,03 in 2025).

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
03	Maatschappelijke ontwikkeling	104	-46	-27	0
	Subtotaal journaal	104	-46	-27	0

Integraal Huisvestingsplan PO en (V)SO

Een gloednieuw Integraal Huisvestings Plan 2020-2035 voor het primair en (voortgezet) speciaal onderwijs. Dit IHP PO 2021, zoals we dat kortweg noemen, is het resultaat van een traject van schoolbesturen, kinderopvang organisaties en gemeente samen. Voor een periode van liefst 15 jaar is in kaart gebracht welke onderwijsgebouwen aan vervanging toe zijn en waar uitbreiding noodzakelijk is. Dit doen we om onze onderwijsgebouwen toekomstbestendig te krijgen zodat ze de beste bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling en het leren van de Zaanse kinderen. Projecten binnen het IHP PO starten met een haalbaarheidsonderzoek. In het IHP PO 2021 is volgens de opgenomen planning budget voor haalbaarheidsonderzoek nodig (tot en met 2028 € 1,25 mln.). In dit IHP PO en (V)SO is er sprake van areaaluitbreiding van 3 gymzalen. Deze worden na realisatie overgedragen aan vastgoed. Voor deze gymzalen worden tevens de exploitatiekosten geraamd. Het betreffen gymzalen voor Achtersluispolder, Hembrugterrein en Kogerveld.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
03	Maatschappelijke ontwikkeling	150	250	50	250
	Subtotaal journaal	150	250	50	250

Kredietbeheer Tijdelijke Ondersteuningsregeling Zelfstandige Ondernemers

Het Rijk heeft de looptijd van de kredieten van de Tijdelijke Ondersteuningsregeling Zelfstandige Ondernemers (hierna Tozo) verlengd van drie naar vijf jaar. Wij hebben daarom de ambtelijke capaciteit om de kredieten te beheren herverdeeld over die vijf jaar. Wij betalen de kosten uit een rijksbijdrage.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
02	Werk, inkomen en economie	-71	-71	-71	-71
98	Kostenverdeling	71	71	71	71
	Subtotaal journaal	0	0	0	0

Onroerendezaak Belasting

In 2021 is sprake geweest van areaaluitbreiding: het aantal panden waar de gemeente vanaf 2022 OZB op kan heffen is per saldo toegenomen. De verwachting is dat dit tot een hogere OZB-opbrengst leidt (-€ 0,12 mln.). Daarnaast is geconstateerd dat de OZB-opbrengst van een groot perceel niet is meegenomen in de begroting. Dit leidt tot een bijstelling van -€ 0,38 mln.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	-500	-500	-500	-500
	Subtotaal journaal	-500	-500	-500	-500

Coalitieakkoord: Programmamangement Volkshuisvestingsfonds

Conform raadsbesluit 2021/29331 wordt in 2023 € 0,5 mln. beschikbaar gesteld voor inzet programmamangement Volkshuisvestingsfonds waarvoor het college zal trachten externe middelen te verwerven, en anders hiervoor bij de Kaderbrief met een dekkingsvoorstel zal komen.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
04	Ruimtelijke en gebiedsontwikkeling	500	0	0	0
	Subtotaal journaal	500	0	0	0

Optimalisatie Sportpark Hoornse veld

Op 25 november 2021 is door de raad besloten over de kredietaanvraag inzake de optimalisatie van het Sportpark Hoornse veld. Door efficiënter met de beschikbare ruimte voor sportvoorzieningen om te gaan, komt er op andere plekken in Zaanandam ruimte voor woningbouw en/of gebiedsontwikkeling, zoals op de huidige locatie van zwembad De Slag en sportpark Oostzijderveld. Tegelijkertijd wordt een kwaliteitsslag gemaakt voor het sportpark Hoornseveld en de toekomstige woningbouw Oostzijderveld fase 2. Daarmee past deze investering bij de groei van de stad en de ambities die Zaanstad in Maak Zaanstad voorziet. Het krediet is beschikbaar gesteld vanuit het Investeringsfonds (€ 16,7 mln.) en het transformatiefonds (€ 3,2 mln.). Een deel van de investering loopt in verband met de regelinggeving via de exploitatie (€ 6,38 mln.). Het project wordt in 2023 afgerond.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
03	Maatschappelijke ontwikkeling	716	0	0	0
	Subtotaal journaal	716	0	0	0

Functieherwaardering

Een aantal HR21-functies binnen het Zaanse functiehuis wordt geherwaardeerd. Er is dekking vanuit het restant van het centrale herwaarderingsbudget.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	0	0	0	0
	Subtotaal journaal	0	0	0	0

Actualisatie IHP 22.1 herfasering huurinkomsten

In de actualisatie van het IHP 22.1 wordt de omvang van de kindvoorzieningen in Kogerveld kleiner, waardoor de huurinkomsten neerwaarts worden bijgesteld. Daarnaast wordt de school in de Populierenlaan en de school in de Rosmolenwijk Noord later gerealiseerd, waardoor geen huurinkomsten begroot worden in 2027.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
03	Maatschappelijke ontwikkeling	0	0	0	0
	Subtotaal journaal	0	0	0	0

Lagere baten bestuurlijke dwang

In het geval dat eigenaren van woningen niet meewerken aan funderingsherstel of dit niet kunnen of willen betalen bestaat de mogelijkheid om via handhaving medewerking aan het funderingsherstel af te dwingen, zodat de veiligheid van bewoners en omwonenden geborgd is. De kosten mogen verhaald worden op de eigenaren. Niet alle eigenaren kunnen echter de kosten dragen. Dat maakt het daadwerkelijk innen van de gemaakte kosten lastig. De baten worden al jaren niet gerealiseerd. De baten staan te hoog in de meerjarenbegroting en moeten naar beneden bijgesteld (€ 0,18 mln.).

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
06	Veiligheid, handhaving en publieke dienstverlening	181	181	181	181
	Subtotaal journaal	181	181	181	181

Actualisatie erfpacht baten

De gemeente heeft meer erfpacht inkomsten vanwege nieuwe uitgifte in erfpacht (€ 0,4 mln.) De extra rentelasten maken onderdeel uit van de mutatie Treasury.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
05	Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	-396	-396	-396	-396
	Subtotaal journaal	-396	-396	-396	-396

Coalitieakkoord 2022: Extra openbare toiletten

Er komen extra openbare toiletvoorzieningen ophet Kerkplein in Krommenie en in de Zaanbocht te Wormerveer (€ 0,04 mln.). Het gaat om € 0,014 mln. afschrijvingslasten en € 0,025 mln. onderhoudskosten per jaar.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
04	Ruimtelijke en gebiedsontwikkeling	39	39	39	39

Subtotaal journaal	39	39	39	39

Coalitieakkoord 2022: veiligheid brugbediening

Op 11 februari jl. heeft het college raadsinformatiebrief 2022/1727 naar de raad gestuurd over de voortgang van de verbeteringen in de veiligheid brugbediening. Daarin is opgenomen dat er geen budgettaire ruimte is om het deelproject Hulpmiddelen bij brugbediening uit te voeren. Het gaat om een bedrag van de € 0,1 miljoen.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
05	Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	100	0	0	0
	Subtotaal journaal	100	0	0	0

Baggeren van de Zaan en Binnenwater

In het kader van het programma Vaart in de Zaan is de Zaan in de periode 2010-2015 op grotere diepte gebracht en zodoende beter bevaarbaar te maken voor grote schepen. Onlangs zijn baggerplannen voor buiten- en binnenwateren in beheer en onderhoud van gemeente Zaanstad opnieuw opgesteld. Daarbij is gebleken dat het baggeren van met name de Zaan en havens eerder moet gebeuren dan verwacht. Aangezien Zaanstad een onderhoudsverplichting zal de gemeente dit moeten bekostigen. Er zijn hier voornog geen bedragen voor in de meerjarenbegroting voor opgenomen. De noodzakelijke baggerwerkzaamheden worden verder in planning gezet zodat lasten de komende jaren gelijkmatig ten laste van de begroting komen. Naast het beschikbare budget is daardoor per jaar € 310.000 extra nodig.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
05	Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	310	310	310	310
	Subtotaal journaal	310	310	310	310

Coalitieakkoord 2022: Woonwagengebeleid

Eind 2021 is de gemeenteraad akkoord gegaan met het Zaans woonwagengebeleid onder de opschortende voorwaarde dat voor de uitvoering de benodigde structurele middelen bij de Voorjaarsnota/Begroting 2023 worden vastgesteld (2021/26517). Het Zaanse woonwagengebeleid geeft richtlijnen hoe de woonwagencultuur een plek geboden kan worden in de gemeente Zaanstad. Voldoende aanbod is belangrijk. Daarnaast wil de gemeente werken aan woonwagenlocaties die schoon en veilig zijn en dat ook in de toekomst blijven. De kosten van de implementatie van het beleid worden ingeschat op € 0,5 mln. per jaar voor de jaren 2023-2026.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
04	Ruimtelijke en gebiedsontwikkeling	500	0	0	0
	Subtotaal journaal	500	0	0	0

Coalitieakkoord 2022: Erfgoeddeal 'Molenaarserf op de Hemmes'

Incidentele middelen zijn beschikbaar voor de realisatie van de Erfgoeddeal Molenaarserf op de Hemmes (€ 0,5 miljoen). Zie raadsinformatiebrief 2021/29773.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
04	Ruimtelijke en gebiedsontwikkeling	500	0	0	0
	Subtotaal journaal	500	0	0	0

Coalitieakkoord 2022: Zaanferry

We investeren niet meer in de exploitatie van de Zaanferry. Het structurele begrote bedrag (dat onvoldoende is voor continuering exploitatie) valt daarom vrij.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
05	Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	-186	-186	-186	-186
	Subtotaal journaal	-186	-186	-186	-186

Coalitieakkoord 2022: Grip op stikstof

We zetten maximaal in op een lobby-agenda richting het Rijk en de provincie Noord-Holland betreffende het stikstof dossier en stellen we hier in 2023 extra capaciteit voor beschikbaar (€ 0,1 mln.).

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
05	Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	100	0	0	0
	Subtotaal journaal	100	0	0	0

Dotatie Transformatiefonds

Vanaf 2017 wordt de vrijvallende ruimte in de begroting als gevolg van het verplicht activeren van investeringen met maatschappelijk nut (rijksregelgeving) gereserveerd in het zogeheten Transformatiefonds. Omdat de kapitaallasten elk jaar toenemen is de vrijvallende ruimte elk jaar iets kleiner. De dotatie aan het Transformatiefonds neemt daardoor elk jaar met ruim € 0,4 mln af. Begin 2022 is geconstateerd dat dit in het jaar 2025 niet is gebeurd: de dotatie 2025 gelijk was gehouden aan 2024. Dit wordt nu gecorrigeerd.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	0	0	-426	0
	Subtotaal journaal	0	0	-426	0

Aanpak cybercrime

De cyber gerelateerde criminaliteit neemt steeds verder toe als gevolg van een explosieve stijging van digitale communicatie en de verdere digitalisering van de samenleving. Ondanks dat het niveau van cybersecurity toeneemt, wordt de (financiële) schade steeds groter. Een ransomware aanval kan de gemeentelijke dienstverlening voor langere tijd verstoren of volledig stilleggen. Het gaat niet alleen om de beveiliging van opgeslagen data, maar ook om besturingssystemen, zoals bij de beweegbare bruggen, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties. Het betreft een gemeentebreed aandachtspunt. Om de digitale risico's te kunnen beheersen, blijft het vergroten van digitale weerbaarheid het belangrijkste instrument. Het gaat daarbij zowel om inzet van capaciteit als de aanschaf van tools, zoals anti-ransomware software voor onze opslagsystemen, scanmogelijkheden op cyberkwetsbaarheden en uitbreiding op de firewalls. Het gaat om een structureel bedrag van € 0,2 mln.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
05	Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	35	35	35	35
07	Bestuur en financiën	167	167	167	167
	Subtotaal journaal	202	202	202	202

Tekort capaciteitsbudget

Op diverse plekken in de gemeentelijke organisatie is onvoldoende mankracht om het werk aan te kunnen. De afgelopen jaren is het takenpakket van ons personeel toegenomen, zowel qua volume (groei van de stad) als in extra taken van het rijk als in complexiteit. De grens van wat de ambtelijke organisatie aankan is bereikt. Dit heeft begin 2022 geleid tot de raadsinformatiebrief 2022/692, waarin het vorig college heeft aangegeven te moeten ingrijpen in het werkpakket om de werkdruk 2022 te verminderen. Het is nu zaak het 'been bij te trekken'. De formatie moet met minimaal 10 tot 20 fte uitgebreid worden om te voorkomen dat medewerkers uitvallen en kritieke processen in de knel komen. Hiervoor is structureel € 1,5 mln. nodig.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	1.500	1.500	1.500	1.500
	Subtotaal journaal	1.500	1.500	1.500	1.500

Implementatie Microsoft 365

De implementatie van Microsoft 365 hebben we lang voor ons uitgeschoven vanwege de hogere kosten. Mede door het nieuwe werken is de migratie nu onontkoombaar geworden. Het hybride werken vereist Teams, alle thuiswerk-laptops tellen als licentie mee en we moeten naar beter informatiebeheer met SharePoint. Daarnaast richt Microsoft alle nieuwe ontwikkelingen op 365. Het Microsoft 365 abonnementsmodel kost structureel € 0,2 mln. meer dan het oude licentiemodel. Teams kost € 0,05 mln. per jaar. Aandachtspunt is de toenemende vraag naar functioneel-beheer capaciteit dat het meer digitaal werken met zich meebrengt.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	245	245	245	245
	Subtotaal journaal	245	245	245	245

Huis van de Wijk Poelenburg

Het nieuw te bouwen Huis van de Wijk wordt gerealiseerd in 2025/2026, zoals ook gerapporteerd in de actualisatie van het Investeringsfonds. Dat betekent dat de exploitatiekosten op zijn vroegst starten in 2026, hetgeen een vrijval betekent in 2023 t/m 2025 van € 0,14 mln.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
03	Maatschappelijke ontwikkeling	-136	-136	-136	0
	Subtotaal journaal	-136	-136	-136	0

Investeringsfonds

Mutatie investeringsfonds kaderbrief 2022.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
04	Ruimtelijke en gebiedsontwikkeling	-100	0	255	0
05	Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	-66	0	0	0
07	Bestuur en financiën	-550	0	-255	0
	Subtotaal journaal	-716	0	0	0

Coalitieakkoord 2022: Duurzaamheid

We creëren een duurzaamheidsfonds van € 2 miljoen voor de uitvoering van maatregelen uit ons duurzaamheidsbeleid. Voor het vergroenen van de openbare ruimte, het verhogen van de klimaatbestendigheid en het versterken van de biodiversiteit is deze bestuursperiode een bedrag van € 4 miljoen beschikbaar.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
02	Werk, inkomen en economie	500	500	500	500
05	Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	1.000	1.000	1.000	1.000
	Subtotaal journaal	1.500	1.500	1.500	1.500

Coalitieakkoord 2022: Veiligheid

In 2020, 2021 en 2022 ontving Zaanstad incidentele middelen van het Rijk voor het Breed Offensief Tegen georganiseerde Ondernijnde Criminaliteit (BOTO). Met deze middelen wordt het preventieve jeugdbeleid gedekt, zoals de 075-aanpak en Back-on-Track. Voor het continueren ervan wordt nu structureel € 0,27 miljoen beschikbaar gesteld. Het budget handhaving wordt structureel uitgebreid met € 0,7 miljoen, waarmee onder andere beter ingespeeld wordt op de toenemende vraag naar inzet van (jeugd)boa's en aanpak van straatintimidatie. Ter bevordering van de veiligheid (o.a. rondom stations) zetten we in op het Lokaal veiligheidsarrangement en extra cameratoezicht (€ 0,13 miljoen). Daarnaast stellen we extra personeel aan (€ 0,09 miljoen) om de toename van het extreme gedachtegoed in de stad tegen te gaan en spanningen in de samenleving te voorkomen danwel te reguleren. Ook de aanpak van ondermijning en woonoverlast vraagt extra inzet (€ 0,06 miljoen). Tot slot heeft de gemeente het Bibob-beleid vastgesteld, specifiek voor aanbestedingen, subsidies, vastgoed en grondacties, vergunningen, Wabo en Milieu activiteiten. Het optimaliseren van de Bibob-processen en de toetsing vraagt extra inzet van personeel (€ 0,09 miljoen).

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
06	Veiligheid, handhaving en publieke dienstverlening	1.083	1.349	1.349	1.349
	Subtotaal journaal	1.083	1.349	1.349	1.349

Coalitieakkoord 2022: Gezondheid

Voor een nieuw beheermodel van onze buitensportaccommodaties is structureel € 0,25 miljoen extra beschikbaar. We zorgen voor structurele dekking van € 0,15 miljoen voor de Vakantie Experience zodat deze jaarlijks georganiseerd kan worden. Daarnaast versterken we onze uitvoering op het gebied van sport (€ 0,09 miljoen) het preventieve gezondheidsbeleid (0,09 miljoen). We zorgen voor een structurele invulling van de regiefunctie op woonoverlast (€ 0,25 miljoen) binnen de gemeente Zaanstad. In het Burgemeester in 't Veldpark wordt de persoonsgerichte aanpak van de overlaste gevende personen gecontinueerd. Hiervoor is voor de komende vier jaar € 0,05 miljoen per jaar beschikbaar.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	749	884	884	884
	Subtotaal journaal	749	884	884	884

Coalitieakkoord: Samenleving en bestuur

Zie coalitieakkoord 2022-2026 'Slagen maken'

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	674	726	726	598
	Subtotaal journaal	674	726	726	598

Coalitieakkoord 2022: Financiën

Vanaf 2023 wordt de hondenbelasting structureel afgeschaft (€ 0,56 mln.). Voor de jaren 2023-2024 worden de leges voor kleine evenementen niet verhoogd (€ 0,05 mln.).

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
04	Ruimtelijke en gebiedsontwikkeling	52	52	52	52
07	Bestuur en financiën	564	564	564	564
	Subtotaal journaal	616	616	616	616

Coalitieakkoord 2022: Kansengelijkheid

Zie coalitieakkoord

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
03	Maatschappelijke ontwikkeling	2.007	1.670	1.936	1.448
	Subtotaal journaal	2.007	1.670	1.936	1.448

Coalitieakkoord 2022: Verstedelijking

Zie coalitieakkoord 2022-2026 'Slagen maken'

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
04	Ruimtelijke en gebiedsontwikkeling	3.485	5.594	3.939	4.194
05	Buitenruimte, vastgoed en bereikbaarheid	650	650	650	650
	Subtotaal journaal	4.135	6.244	4.589	4.844

Coalitieakkoord 2022: Economie

Zie toelichting coalitieakkoord

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	0	0	300	0
02	Werk, inkomen en economie	814	1.248	1.378	178
	Subtotaal journaal	814	1.248	1.678	178

Coalitieakkoord 2022: verevening begroting

Op grond van coalitieakkoord worden de begrotingsresultaten in 2023 tot en met 2026 verevend met de positieve resultaten 2022 en 2025.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	-6.831	-3.017	2.689	-2.689
	Subtotaal journaal	-6.831	-3.017	2.689	-2.689

Kostenverdeling					
Met deze begrotingswijziging worden de apparaatsbaten en -lasten toegerekend aan programma Bestuur en financiën.					
Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	2.546	2.335	2.274	2.263
98	Kostenverdeling	-2.568	-2.346	-2.274	-2.263
	Subtotaal journaal	-23	-11	0	0
Subtotaal Begrotingsbijstellingen		8.192	12.888	17.040	10.589

Budgetneutrale wijzigingen

Amendement E: Pak fraude door zorgaanbieders aan!

De gemeenteraad heeft bij de vaststelling van de begroting 2022 amendement E aangenomen. Amendement E gaat over de aanpak van fraude door zorgaanbieders. Wij breiden de ambtelijke capaciteit structureel uit voor deze aanpak (€ 0,37 mln). Wij dekken de kosten uit de budgetten voor WMO en Jeugd (-€ 0,37 mln).

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	-375	-375	-375	-375
98	Kostenverdeling	375	375	375	375
	Subtotaal journaal	0	0	0	0

Ambtelijke capaciteit voor Jeugd

Wij zien een groei in de hoeveelheid werkzaamheden voor Jeugd. Daarnaast zetten we in op besparende maatregelen waarvoor extra capaciteit nodig is. Wij breiden daarom de ambtelijke capaciteit structureel uit (€ 0,17 mln). Wij betalen de kosten uit extra rijksmiddelen (AEF) voor Jeugd (-€ 0,17 mln) welke reeds in de begroting 2022 zijn verwerkt.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	-168	-168	-168	-168
98	Kostenverdeling	168	168	168	168
	Subtotaal journaal	0	0	0	0

Gedetacheerd gemeentepersoneel bij sociale wijkteams

Wij kunnen minder gemeentepersoneel detacheren bij de sociale wijkteams. Het gaat om 1,0 fte. Dit komt door vertrek uit de organisatie (-€ 0,08 mln). Deze kosten kunnen wij ook niet meer in rekening brengen bij het sociaal wijkteam. Daarom verlagen wij de bijdrage van het sociaal wijkteam met hetzelfde bedrag (€ 0,08 mln).

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	75	75	75	75
98	Kostenverdeling	-75	-75	-75	-75
	Subtotaal journaal	0	0	0	0

Maatschappelijke Dienst Tijd

Het project 'Maatschappelijk Dienst Tijd' (MDT) helpt jongeren om zich voor te bereiden op hun maatschappelijke toekomst. Het is een samenwerking van de gemeenten Zaanstad, Wormerland en Oostzaan samen met bedrijfsleven, zorg en scholen (€ 0,37 mln). Wij betalen de kosten uit de MDTsubsidie (-€ 0,37 mln).

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
02	Werk, inkomen en economie	0	0	0	0
	Subtotaal journaal	0	0	0	0

Jeugdwerkloosheid

Wij zetten ons in om de jeugdwerkloosheid terug te dringen. Hiervoor breiden wij de ambtelijke capaciteit tijdelijk uit (€ 0,03 mln). Wij betalen de kosten uit een subsidie (-€ 0,03 mln).

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	-32	-32	0	0
98	Kostenverdeling	32	32	0	0
	Subtotaal journaal	0	0	0	0

Uitvoering amendement verkamering

Middels deze mutatie wordt uitvoering gegeven aan het amendement verkamering. Het bij de begroting toegekende budget (€ 0,37 mln.) wordt ingezet om de toezichhoudende en juridische functies die voor dit onderwerp benodigd zijn, te dekken.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
06	Veiligheid, handhaving en publieke dienstverlening	-371	-371	-371	-371
07	Bestuur en financiën	45	45	45	45
98	Kostenverdeling	326	326	326	326
	Subtotaal journaal	0	0	0	0

Capaciteit dienstverlening

Per 1 augustus 2021 is een medewerker binnen de overhead naar dienstverlening geplaatst. De formatie is hierbij meegegaan. Dit is geschied in het kader van beter passen van mens en functie bij de werkzaamheden. Hiermee wordt de formatiewijziging structureel verwerkt.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	-67	-67	-67	-67
98	Kostenverdeling	67	67	67	67
	Subtotaal journaal	0	0	0	0

Functieherwaardering

Voor de functie sectorhoofd (1 fte) is in 2021 de herwaardering niet structureel opgevoerd. Via deze BW wordt de herwaardering voor 2023 en verder verwerkt. De lasten worden structureel gedekt uit het restant van het herwaarderingsbudget (€ 0,012 mln.)

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
07	Bestuur en financiën	-12	-12	-12	-12
98	Kostenverdeling	12	12	12	12
	Subtotaal journaal	0	0	0	0

Onderwijsachterstandenbeleid

De gemeente ontvangt de Rijksuitkering onderwijsachterstandenbeleid (Oab) om voorschoolse en vroegschoolse educatie (vve) aan te bieden. Daarvoor hebben we een meerjarenplan opgesteld. De lasten en baten van het budget Oab worden conform dat meerjarenplan opgenomen.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	0	0	0	0
	Subtotaal journaal	0	0	0	0

Sportbedrijf spuk sport btw

De spuk sport btw voor het sportbedrijf is bijgesteld (€ 0,08 mln.). Hiertegenover staat een lagere bijdrage van het rijk.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
03	Maatschappelijke ontwikkeling	0	0	0	0
	Subtotaal journaal	0	0	0	0

Subtotaal Budgetneutrale wijzigingen	0	0	0	0

Reeds genomen raadsbesluiten

Actualisatie MPG 22.1

Dit betreft de financiële verwerking van het Meerjaren Perspectief Grondzaken (MPG) 22.1.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
04	Ruimtelijke en gebiedsontwikkeling	848	0	0	0
07	Bestuur en financiën	-848	0	0	0
99	Hulpkostenplaatsen	0	0	0	0
	Subtotaal journaal	0	0	0	0

Inzet extra middelen Jeugdzorg (AEF-middelen)

In raadsvoorstel 2022/2688 is het volgende besloten. 1. Kennis te nemen van de verwerking van de besluiten in het regeerakkoord ten aanzien van extra middelen jeugd (25% AEF middelen) in de meerjarenbegroting van Zaanstad. 2. Akkoord te gaan met a) het niet verder verlagen van de lasten jeugdzorg zolang het rijk geen helderheid geeft over hoe deze lastenverlaging (€ 1,07 mln. in 2024 oplopend naar € 5,4 mln. vanaf 2027) gerealiseerd moet worden en b) deze lastenverlaging voorlopig te parkeren op een aparte stelpost in programma 7 van de meerjarenbegroting. 3. Akkoord om € 0,88 mln. structureel vanaf 2023 op te nemen om al de noodzakelijke besparingsmaatregelen te kunnen nemen in lijn met de uitspraak van de Commissie van Wijzen.

Nr.	Programma	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
01	Onderwijs, jeugd en zorg	992	1.019	1.051	1.168
07	Bestuur en financiën	-2.278	-1.032	-3.082	-2.124
	Subtotaal journaal	-1.286	-13	-2.031	-956

Subtotaal Reeds genomen raadsbesluiten	-1.286	-13	-2.031	-956

Totaal	-1.310	-11	822	4.555

gemeente Zaanstad

Stadhuisplein 100, 1506 MZ Zaandam
Postbus 2000, 1500 GA Zaandam

T14 075
www.zaanstad.nl

